

De trein wordt minder en minder reizen Treinbesparingen treffen ook studenten

De op til zijnde besparingsplannen van de NMBS hebben al heel wat kwaad bloed gezet. Vorige week vrijdag voerden de Agalev-studenten, MilieuRaad en Pino actie aan het station van Leuven en op woensdag 17 december organiseren de spoorwegbonden een 24-urenstaking. Veto ging op zoek naar de gevolgen voor de studenten van de spoorwegbesparingen.

Volgens de NMBS moeten we ons helemaal geen zorgen maken. In een interview met Veto benadrukken zij dat er nog helemaal niets vaststaat en dat alle berichten over stationsluitingen en het afschaffen van lijnen en zondagsdiensten dan ook voorbarig zijn. Het ondernemingsplan dat de NMBS aan de minister van vervoer moet voorleggen, wordt immers pas half januari ingediend en tot dan valt er niets te zeggen, beweert de NMBS. De treinmaatschappij ontken echter niet dat er een reorganisatie van het reizigersvervoer zal komen. En er moet inderdaad bespaard worden want er zijn te weinig middelen om het reizigersvervoer per trein in stand te houden.

Op de opmerking dat elke afbouw van dienstverlening meer mensen naar de auto zal doen grijpen, antwoordt de NMBS dat er geen geld is om de trein te laten uitgroeien tot een echt alternatief voor de onhoudbare auto-verkeerschaos. "Wij kunnen er niet onderuit. Wij hebben niet de financiële middelen om de frekwentie van het treinverkeer te verhogen. De dotatie van het ministerie van verkeer werd de laatste jaren niet verhoogd, zelfs niet geïndexeerd. En aangezien onze treinreizigersdienst niet zelfbedruipend is, zorgen minder dotaties op langere termijn ongetwijfeld voor een afbouw van ons aanbod." Dit alles maakt duidelijk dat het Openbaar Vervoer nog steeds stiefmoederlijk

wordt behandeld. En dit terwijl de Vlaamse regeringsverklaring van 30 januari duidelijk stelt dat "met het oog op een energiezuinig, milieuvriendelijk beleid de Vlaamse Regering prioriteit zal geven aan de ondersteuning van het Openbaar Vervoer" (p. 29).

Go-pass

Het enige wat de NMBS nu al duidelijk kan en wil bevestigen is het feit dat er volgend jaar 63 loketten zullen sneuvelen. Dit gebeurt naar aanleiding van het in gebruik nemen van 'Sabin', het nieuwe computersysteem waarbij treinkaartjes 'sneller en vlotter' kunnen worden afgeleverd. In deze stations stappen weliswaar 7% van het totaal aantal reizigers op, maar worden slechts 1,7% van het aantal treinkaartjes verkocht. Om het wegvalven van al die loketten op te vangen zal elke kaartjesknipper in het vervolg een draagbare computer krijgen die kaartjes kan printen. Voor jongeren heeft deze maatregel wel het ongelukkig neveneffect dat het stukken moeilijker wordt om een Go-pass te kunnen aanschaffen. Die kunnen immers niet gekocht worden bij de kaartjesknipper op de trein.

Veto kon ondertussen wel de hand leggen op het ondernemingsplan van de NMBS — meer bepaald op een intern werkdokument voor de Raad van Bestuur. Uit dit dokument blijkt dat er wel degelijk redenen genoeg zijn om ongerust uit te kijken naar de besparingsmaatregelen. Zeker voor studenten bevat het plan een aantal minder aangename maatregelen — vooral omdat studenten frekwent beroep doen op het treinverkeer tijdens het weekend. In het plan wordt immers voorgesteld om vanaf mei 1993 een twintigtal L-treinen tijdens het weekend af te schaffen, waaronder Mechelen-Leuven; Leuven-Waver; Mechelen-Dendermonde. Konkreet betekent dit dat studenten die op zondagavond de trein willen nemen vanuit Wijgmaal, Hambos, Wespeelaar-Tildonk, Haacht, Boortmeerbeek, Hever, Muizen, Heverlee, Oud-Heverlee, St-Joris-Weert, Pecrot, Waver, Ottignies en nog een tiental andere stations, voortaan naar een ander vervoersmiddel zullen moeten uitkijken.

Uit diezelfde plannen blijkt dat verder ook nog een zestigtal stations definitief zullen gesloten worden — op langere termijn spreekt men zelfs van 177 of 250 stations. In de buurt van Leuven zijn dat Wezemaal, Langdorp en Gelrode, maar ook Jabbeke, Herentalskanaal, Hoboken, etc... zouden definitief dichtgaan.

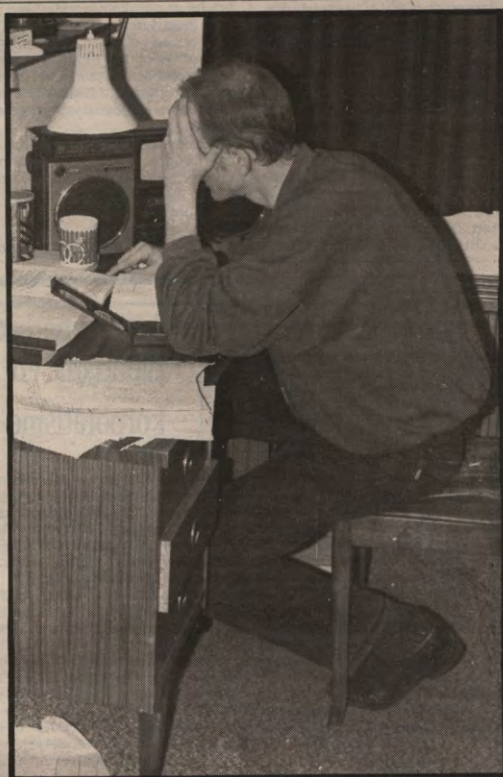
De argumentatie die de NMBS aanhaalt om deze sluitingen te ver-

rechtvaardigen is op zijn minst bedenkelijk. Zo wordt een norm van 50 reizigers per dag in het weekend gehanteerd om de te sluiten stations te selekeren. Men houdt echter geen rekening met het aantal stoptreinen die dat station per dag aandoet. Zo haalt Wezemaal bijvoorbeeld nog steeds gemiddeld 7 à 8 reizigers per stoptrein wat eigenlijk zeer veel is — alleen doet de L-trein dat station slechts enkele keren per dag aan. Men houdt al evenmin rekening met recente investeringen in de bewuste stations.

Het verlies van arbeidsplaatsen dat met deze sluitingen gepaard gaat — zeker op lokaal vlak — kan men ook niet zomaar naast zich neerleggen. In het verleden zijn er inderdaad onwaarschijnlijk veel politieke benoemingen bij de Belgische Spoorwegen gebeurd. De NMBS was begin de jaren '80 eerder een openbare tewerkstellingsinstelling dan een openbaar vervoersinstelling. Alleen is er sindsdien al heel zwaar gesaneerd. Zo is de laatste tien jaar het aantal arbeidsplaatsen al teruggegaan van 68.000 (in '82) tot 43.000 (in '92). Met de nieuwe besparingsvoorstellen staan er volgens de spoorbonden nog maar eens 7000 banen op de helling, waarvan 300 in de omgeving van Leuven. Een sociaal begeleidingsplan is er niet.

Toch hoeven deze plannen van de NMBS niet onverkort uitgevoerd te worden. Voogdijminister Coëme heeft alvast de kans om het omstreden ondernemingsplan bij te sturen, wanneer hij het half januari overhandigd krijgt. Aangezien hij via een beheerscontract een relatief grote autonomie

volg op pag.2

De voltallige Veto-ploeg zat vorige week in zak en as: onaangeroerde kursussen en de stuipen bij de gedachte aan de eksamens. Maar als een ware deus ex machina kwam de oplossing op ons af: repetitoraten ofte bureau's voor commerciële studiebegeleiding. Veto sprak met repetitoren, studenten-klanten, monitoren en vertegenwoordigers van de KU Leuven. Een reportage op pagina 5, 6 en 7.

(foto Roel Boonen)

VRG voert akie

"Doceergedrag ondermaats"

Toen rektor Dillemans nu zo'n 3 jaar geleden zijn uitgedokterd 'plan' op tafel gooide, had men eigenlijk wel kunnen vermoeden dat het tot wantoestanden kon leiden. Over de problemen binnen de fakulteit Economie hadden we het al vorig jaar. Ook binnen de fakulteit Rechtsgeleerdheid loopt niet alles op rolletjes. Daarom voert het VRG dinsdag akie. Tegelijkertijd komen de rechtsstudenten op de proppen met een aantal onderwijskundige eisen waar ze al langer mee in hun maag zaten.

Het Manifest 92, pamflet van de aktiegroep, laakt in eerste instantie het lesgeven op zich, dat bij sommige profren ondermaats is. "Er wordt veel te snel les gegeven en in de licenties goochelen de profren nogal eens met evidenties", aldus Johan Du Mongh, onderwijsverantwoordelijke van het VRG. "Bij de aanstelling van de profren speelt vaak alleen de wetenschappelijke activiteit een rol en niet zozeer de pedagogische kwaliteit", stelt Tom Delrue, eveneens onderwijsverantwoordelijke binnen het VRG. De problemen die de Rechtsstudenten hier aanhalen bestaan al langer en zijn

onder andere de aanleiding geweest van een poging tot het opstarten van een uitgekende doceeropleiding voor (toekomstige) profren (waarvan het 'teaching dossier' deel uitmaakt). Dit initiatief is evenwel nooit echt van de grond gekomen.

Het 'pedagogisch deficit' binnen de Rechtsfakulteit heeft echter nog andere redenen. De fakulteit staat nogal bekend als een afdeling waarin veel profren 'kumulieren' hetzij in de politiek, hetzij in de advocatuur, wat niet echt bevorderlijk is voor een goede onderwijsleer: "sommige profren hebben geen tijd om hun lessen deftig

voor te bereiden en zijn nauwelijks gemotiveerd", klaagt Tom Delrue. Ironisch genoeg zijn een aantal profren zelf als politicus betrokken bij het debat, wat een eerlijke besluitvorming eerder in de weg staat dan vooruit helpt.

Ook over de kursussen wordt een stevig boompje opgezet door het VRG. Alles wat daar fout kan gaan, gaat ook inderdaad fout: sommige kursussen komen pas in maart uit of komen niet overeen met de eksamenstof, anderen hebben helemaal geen kursus. Bovendien stijft de kostprijs van die kursussen voortdurend, terwijl die in eerste licentie bijvoorbeeld nu al enorm hoog is. Delrue en Du Mongh spreken van 15.000 frank (!) voor het pakket in eerste lic. Dat laatste heeft onder andere te maken met het feit dat steeds meer profren hun kursus uitgeven in boekvorm, wat de prijs de hoogte in duwt, al was maar door de auteursrechten. Komt daarbij dat het alles behalve handig is om te studeren vermits alles rektoverso gebrukt is.

Daar blijft het niet bij. De kwaliteit van de kursus laat soms ook te wensen over en klopt niet met het ideaalbeeld dat Delrue en Du Mongh van een kursus geven. In wat ze een 'kursusreglement' noemen wordt dat ideaalbeeld geschets: "De kursus zou ongeveer 150 pagina's moeten bevatten waarin de essentie vermeld staat en niet de details. Die worden toch snel vergeten en door de praktijkverandering aangeleerd. De kursus moet aansluiten bij de eksamens en, waar mogelijk, zouden bibliografische referen-

volg op pag 4

binnenin

Binnenkort wordt de mouderij aan de Halve Straat gesloopt. Hierdoor verdwijnt opnieuw een waardevol, historisch gebouw. Er waren nochtans alternatieven die het behoud van het gebouw waarborgden. 9

Grenzeloze sport	3
Beurs	4
Ernst in het Stuc	8
Sociale Wetenschap	9
Puzzel	10
Privée	10
Kafee	11

Animo

Computers

Tiensteceenweg, 97

3010 Leuven

Tel : 016.35.08.44

Fax : 016.35.08.60

PC Omega Base Line 386 SX

Mini Tower Case
386 SX - 25
RAM 2 Mb
Floppy Drive 3.5" - 1.44 Mb
Hard Drive 40 Mb - 28 ms
Super VGA Kaart 512 Kb
Super VGA Color 14" Monitor
MO CTRU : 1 Parallel & 2 Serial
Keyboard AZERTY BTC

Prijs : 31.600 Bfr.

PC Omega Base Line 386 DX

Mini Tower Case
386 DX - 40 Cache 128 Kb
RAM 4 Mb
Floppy Drive 3.5" - 1.44 Mb
Hard Drive 50 Mb - 18 ms
Super VGA Kaart 512 Kb
Super VGA Color 14" Monitor
MO CTRU : 1 Parallel & 2 Serial
Keyboard AZERTY BTC

Prijs : 41.900 Bfr.

PC Omega Base Line 486 DX

Mini Tower Case
486 DX - 33 Cache 256 Kb
RAM 4 Mb
Floppy Drive 3.5" - 1.44 Mb
Hard Drive 120 Mb - 18 ms
Super VGA Kaart 512 Kb
Super VGA Color 14" Monitor
MO CTRU : 1 Parallel & 2 Serial
Keyboard AZERTY BTC

Prijs : 57.400 Bfr.

advertentie

Sorry

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktie-sekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ± 1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Sportraad wenst zich bij deze nog eens te verontschuldigen aan de drie deelnemers die tijdens de Gasthuisberg-trophy de parakommandostand over zich heen kregen. Dit ongeluk had niet mogen gebeuren. Ook wij beseffen dat we op het nippertje aan een catastrofe ontsnapt zijn. Laat ons echter niet vergeten dat de 173 andere ploegen wel entoesiast waren over deze trophy.

In ieder geval, volgend jaar is de openbrug er terug in een kleinere, minder hoge en dus veiligere versie. Geert, Rudi en Roel, we verwachten jullie. Tot volgend jaar!

Dirk Thys (Sportraad)

(foto Karel De Weerd)

Tjoek tjoek

vervolg van pag. 1

aan de NMBS gegeven heeft, zal hij — wanneer hij bepaalde besparingen wil schrappen — zelf wel moeten instaan voor de financiële implicaties, wat de Belgische overheid tot nu toe steeds geweigerd heeft. Coërne onderstreept in de kamer (2/12/92) overigens dat een openbare vervoersmaatschappij niet enkel op basis van economische motieven mag gerund worden.

Hij wordt alvast sterk onder druk gezet door de Bond voor Trein-, tram- en busgebruikers (BTB), de groene partijen en de spoorwegvakbonden. De twee eersten reageerden al bijzonder scherp op de voorstellen, onder andere met enkele lokale acties tegen het 'ontmantelingsplan' (zie Veto vorige week). Zij benadrukken dat de treinreizigers — mensen die zich om sociale redenen geen auto kunnen veroorloven of die uit milieubewustzijn het openbaar vervoer verkiezen — de dupe zijn van de begrotingsobsessie van de NMBS. De vakbonden (zonder ACOD als CVCC) houden op donderdag 17 december een 24-urenstaking. Zij protesteren tegen de geplande afankingen, de afbouw van de openbare dienstverlening en de geleidelijke privatisering van de spoorwegen.

Blijkbaar hebben de NMBS en de overheid nog steeds niet begrepen dat elke ontmoedigde reiziger een automobilist meer is — het recente

bedrijfsplan vormt hiervan een zoveelste illustratie. Bovendien zijn met de nieuwe besparingen zeker nog niet alle inkrimpingen voorbij. In 'De Morgen' van 22 mei bekende een NMBS-directie: "Dit jaar 50 stations, volgend jaar nog eens 50 en zo verder, tot we er tegen het aflopen van dit beheerskontra 250 kwijt zijn". Nochtans heeft het spoor heel wat troeven in België: ons land heeft het dichtste spoorweginet ter wereld (3.466 km). Alleen wegen andere belangen — en dan denken we bijvoorbeeld aan de auto-industrie — nog maar eens zwaarder dan de sociale- of de milieubewakker.

Pieter Vandekerckhove

SOFT
DIESTSESTRAAT 187, LEUVEN

VERKOOP VAN SOFTWARE VOOR
PC, C64 & AMIGA
DEKUNDIG ADVIES BIJ DE AANSCAF VAN
ZAKELIJKE PAKKETTEN EN SPELLEN

IMPORT VAN COMPUTERSPELLEN
**GAME BOY
NEO GEO
MEGADRIVE
SUPERINTEENDO
GAME GEAR**

de nieuwste titels
kort na het verschijnen in de USA
reeds bij ons te verkrijgen

016 1 29.30.00 vrp mrgp diensttijd 10.00 tot 18.00 uur
maandag - zaterdag 10.00 tot 18.00 uur

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Fax 016/22.04.66

Kolofon
Jaargang 19
nr. 13
14 december 1992

Ver. uitg. Ria Vandermaesen
's Meiersstraat 5, Leuven

Hoofdredactie:
Steven Van Garsse

Redaktiesekretaris:
Ria Vandermaesen

Redactie: Karen De Pooter,
Karel De Weerd, Patrick Staud,
Pieter Vandekerckhove

Doka: Roel Boonen, Karen De
Pooter, Karel De Weerd, Rob
Stevens, Dieter Telemans

Tekeningen: Nix, Adhemar

Lay-out en vormgeving: Karel De
Weerd, Serge Franchoo, Stef
Jansen, Jeroen Overstijns, Patrick
Staudt, Hans Vandanebeele, Ria
Vandermaesen, Steven Van
Garsse, Joris Van Garsse, Steven
Van Garsse

Medewerkers: Tom Dams, Jan
De Blauwe, Jorn De Cock, Filip De
Keukeleere, Frederik Depoortere,
Serge Franchoo, Stef Jansen,
Jeroen Overstijns, Walter Pauli,
HaveRMAud VerMeire

Eindredactie:
Jeroen Overstijns, Patrick
Staudt

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-
studenten: 350 fr.; buitenland
600 fr.; steun vanaf 1000 fr.; over
te schrijven op rek. nr. 001-
0959719-27

Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor
verschijnen om 18.00 uur op het
redactieadres bezorgen

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om
15.00u

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdrage ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Vorige week verscheen in Veto een artikel en een redactioneel over de actie van Sociale Raad en Kringraad op 12 december, tegen het 'Vuilbakdecreet' van minister VdB. Hierin wordt expliciet standpunt ingenomen tegen enkele slogans en tegen de houding van Loko aangaande de doktorenen-voor-het-Holt-problematiek. Vooral Kringraad (de bevoegde Loko-geleding) wordt een "korporatistische" en "elitaristische" houding verweten. Graag had ik hierheen gereageerd — uit persoonlijke naam, niet als Krira-vrijgestelde.

Dat Veto het opneemt tegen enkele slogans, is haar goed recht. Slogans zijn natuurlijk altijd simplistisch, daarvoor zijn het net slogans. Iedereen ziet ook wel dat bijvoorbeeld "Alle koeien vrij, Coens in de wet" niet bepaald een inhoudelijk hoogstandje is.

Bovendien moeten die leuzes in hun context beschouwd worden: het volgens Veto minachtende "Hokt=Holt=Unief" is een knipooq naar de politiek die het Holt (Langer Type) voert tegen het Hokt (Korte Type). Zowel Holt-studenten als -scholen lieten herhaaldelijk weten niet geassocieerd te willen worden met het Hokt: daarvoor is het onderscheid tussen beide onderwijstypes te groot. Dat de tweede slogan "Doktorenen moet je leren" niet zozeer wijst op een "onverholen minachting", maar eerder op enige (zelf)ironie, leek mij vanaf het begin duidelijk. Als we hierdoor toch één Holt-student gekwetst zouden hebben, bied ik hierbij mijn excuses aan.

Waarmee we bij het eigenlijke probleem komen: dat ten eerste Veto geen enkel inhoudelijk woord schrijft over deze complexe problematiek, dat ten tweede geen enkele poging wordt gedaan om het standpunt van Kringraad korrekt weer te geven.

Veto schildert de Holt-studenten af als een onderdrukte minderheid, en de Kringraadleden als boze wolven die in heuse "elitaristische", "korporatistische" yuppistijl de pummels van het Holt uit hun hooggeerde universiteit willen houden. Dat is echt te belachelijk. Veto schrijft dat "zij (Kringraad, dus) zich afzetten tegen overgangsmaatregelen voor de Holt-studenten om te doktorenen" en verder dat "de wetenschappelijke kwaliteiten van een Hobu-student niet zomaar mogen weggehoond worden", duidelijk met de bijgedachte dat de Krira-yuppies zich hieraan wel bezighouden.

Kringraad is *nooit* tegen zo'n overgangsmaatregel geweest, en heeft de hoogwaardigheid van verscheidene Holt-opleiding *niet* betwijfeld. Nogmaals, het gaat niet om de waarde van het diploma, maar om de aard, de eigenheid ervan. Een klassieke voorbeeld: een vertaler-tolk Frans-Spaans leest, spreekt en schrijft 2 n talen door en door; een Romanist moet echter óók een grondig inzicht hebben in de literatuur, de geschiedenis, de theoretische en filosofische achtergronden van de Romeaanse talen en cultuur. Kortom: de finaliteit van beide opleidingen is anders: niet beter, niet slechter, maar anders.

Het is dan ook logisch dat wie wil doktorenen, vertrouwd moet zijn met die bredere context: hij moet ingewijd zijn in het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. De Holt-student wordt echter opgeleid in het praktijkgericht kader van *toegepast* wetenschappelijk onderzoek. Hij moet dus via overgangsmaatregelen zijn (ongetwijfeld hoogwaardige) toegepaste kennis verdiepen in het fundamentele onderzoek: daarmee houdt een doktorandus zich bezig. De vraag blijft: welke overgangsmaatregelen?

Kringraad is dus niet tegen overgangsmaatregelen, maar wil dat de kandidaat-Holt-doktorandus vertrouwde gemaakt worden met een op fundamenteel onderzoek gerichte opleiding. Vanuit onderwijskundig oogpunt is dat niet alleen logisch, maar ook wenselijk voor de Holt-student zelf. Daarom hebben de kringen op een Krira-AV gestemd tegen de overgangsmaatregelen van VdB's 'Vuilbakdecreet'. Die komen er op neer dat een Holt-student na enkele eksamens (de universiteiten moeten zelf bepalen welke) kan doktorenen. Een aanvullende opleiding is blijkbaar niet nodig: volgens het decreet kan men gerust op zeg maar 14 dagen wat eksamens afspelen, en is men klaar voor fundamenteel onderzoek.

Dat daarentegen een universiteitsstudent minstens twee jaar nodig heeft (de kandidaturen) om kennis te maken met de beginselen hiervan, lijkt dan ook paradoxaal. Ik meen dan ook dat men — uiteraard in overleg met het Holt — tot een betere regeling kan komen dan die welke nu in het decreet staat. De voorkeur (ook op de Krira-AV) neigt eerder naar een opleiding van één jaar, waarin een pakket methodische, theoretische en filosofische vakken wordt aangeboden. Zo is er helemaal geen afbreuk gedaan aan de kwaliteit van het Holt (dus géén "onverholen minachting"), maar reikt men op een korrekte wijze de aanvullende kennis aan de Holt-studenten om te doktorenen. Ik zal kort zijn betreffende het verwijt dat ook de Vlaamse Studentenoverkoepeling (Vlus) in de korporatistische verwijtenstroom wordt opgenomen. Alleen dit: het is niet waar dat de Vlus "elke discussie met het Hobu uit de weg gaat". Integendeel, de Vlus besluit haar persnota over de Holt-doktoraatsproblematiek dat men "over deze materie, die duidelijk verschillende netten van het hoger onderwijs aanbelangt, tot een reële dialoog moet komen".

Tot besluit: goochelen met termen als "korporatisme" en "elitarisme" is één zaak, konstruktief bijdragen tot een kompleks onderwijskundig debat nog iets anders. Daarom is het bijzonder zielig dat Veto slogans aangrijpt om z'n gal te spuwen over de hele actie, en in beide artikels zelf voortdurend vervalt in sloganeske praat en demagogische verwijten. En toch wijst Veto op de "omzichtigheid waarmee deze materie behandeld moet worden". Haha.

Jorn De Cock

2 Veto, jaargang 19 nr.13 dd. 14 december

Goed nieuws

De spoorwegmaatschappij had ook wat beter nieuws voor de studenten. Zo ontsnapt de Go-pass dit jaar aan de algemene prijsstijgingen van de treintickets. Konkreet betekent dit dat jongeren — voorzover ze jonger dan 26 zijn — volgend jaar nog steeds acht treintrijtes kunnen maken voor 990 frank. Daarnaast wordt de succesvolle inter-rail kaart nu toch nog één jaar behouden — in tegenstelling tot hetgeen enkele maanden terug werd gemeld. Wel zoekt men in de toekomst naar een 'vernieuwing' van de formule. We zijn benieuwd hoe 'vernieuwend' de NMBS kan zijn.

DE TOVERBERG
DIESTSESTRAAT 70 3000 LEUVEN 23 95 65

"Ik zie het al, hier waait een heel andere wind ik ben ongetwijfeld aan het juiste adres."
Settembrini
Zelfs ironie wordt werkelijkheid in de Toverberg.

Te koop in de Toverberg: Brain Drain, Disk Magazine, het tweede nummer en vanaf 15 december nummer 3!

Open: elke dag van 10 tot 20u, zondag van 11.30 tot 20u

Een op Vier

Onderwijsminister gaat eigen gang

(foto Karel De Weert)

Op twee december begon in de Onderwijscommissie van de Vlaamse Raad de bespreking van het Ontwerpkreet voor de Vlaamse universiteiten. Van de vier aktiepunten die de studenten naar voor geschoven hebben, zal slechts één gerealiseerd worden: door een amendement van Jef Tavernier (Agalev) wordt het kostenmaksimum voor beursstudenten verlaagd. Voor de rest blijft de studentenbeweging op haar honger zitten.

Zoals reeds in *Veto* 12 werd vermeld, voerde de Vlus — een representatieve universiteitskoepel van studenten van een zevental universiteiten waaronder de KU Leuven — twee weken geleden aktie om de aandacht te vestigen op een viertal concrete eisen. Eerst en vooral betreurt de Vlus het tekort aan holtstudenten (Hoger Onderwijs van het Lange Type) te laten dokteren. Zij vinden dat dit — ook wanneer dit gebeurt "na het slagen in door de universiteit opgelegde eksamen" — een "verdere uitholling van het fundamentele verschil tussen het Holt en het universitaire onderwijs" betekent.

Afdwingbaar

Naast deze korporatistische reflex van de universiteiten waren er ook nog een drietal sociale eisen. Twee daarvan hebben betrekking op het inschrijvingsgeld. De Vlus wil als eerste stap in de afbouw van de financiële drempels tot het universitaire onderwijs een niet-indexering van het inschrijvingsgeld voor niet-beursgerechtigden en een lager kostenmaksimum voor de beursgerechtigden. Tenslotte eist de Vlus reële studenteninspraak via concrete, democratische

structuren en procedures die afdwingbaar moeten zijn.

Wat het dokteren van de studenten van het Holt betreft staat in het ontwerpkreet ingeschreven dat Holtstudenten moeten kunnen dokteren aan een universiteit. Zij moeten dan wel een toelatingseksamen afleggen dat door de universiteiten zelf moet worden ingericht. Uit een gesprek dat de studentenvertegenwoordigers van de Vlus vorige week donderdag met Luc Van den Bossche, Minister van onderwijs, hadden (zie kadertje) blijkt dat hij niet van plan is deze passage te herzien. Hij beklemtoonde dat hij het bewuste stuk over het dokteren van het Holt zelf heeft geschreven en vroeg de studentenvertegenwoordigers uitdovend: "Denken jullie echt dat jullie zoveel meer kunnen?". Tijdens het onderhoud wees hij er ook op dat er een aantal universitaire richtingen zijn, waar van "fundamenteel wetenschappelijk onderzoek" wel heel weinig sprake is. Hij verwees hierbij naar de fakulteiten Rechtsgeleerdheid en Toegepaste Economische Wetenschappen.

Het Holt heeft overigens verleden week aktie gevoerd aan het kabinet van minister Luc Van den Bossche om enerzijds hun eis voor een akade-

mische graad kracht bij te zetten als garantie voor hun bewegingsvrijheid in het toekomstig Europa, en om anderzijds het algemeen vormend karakter van hun opleiding te vrijwaren. Van hun kant zien ze de mogelijkheid om te dokteren als een afleidingsmanoeuvre en noemen het zelfs een "zoethoudertje". Meten wordt duidelijk hoe ver de universitaire- en Holtstandpunten uit elkaar gegroeid zijn.

Over de problematiek van de inschrijvingsgelden is dit jaar al heel wat te doen geweest. Minister Van den Bossche legde na heel wat studentenprotest het kollegegeld vast op 14.500 frank (indexeerbaar) voor niet-beursgerechtigde studenten en op maximaal 2.200 fr. (niet indexeerbaar) voor studenten met een studietoelage. De kosten (eksamen-geld, inschrijving op de rol, verzekering) werden echter niet vastgelegd, waardoor de rektoren er toch in slaagden om het inschrijvingsgeld (de som van het kollegegeld en de vaste kosten) te verhogen tot 17.000 frank. Met de nieuwe dekretwijziging wou Van den Bossche nu ook de kosten wettelijk vastleggen, meer bepaald op 2.000 frank. Dit betekende een ware kapitulatie voor de eisen van de rektoren die het inschrijvingsgeld opstrijken. Door de kosten zo hoog te leggen moeten de studenten immers voldagen jaar meer dan 17.000 frank inschrijvingsgeld betalen. De beursstudenten worden zelfs het grootste slachtoffer van deze maatregel aangezien zij volgens jaar 4.200 frank zouden moeten betalen. Dit zou een verhoging van maar liefst 20 procent betekenen.

Vanzelfsprekend waren de studenten niet te spreken over dit voorstel: net die categorie van studenten die het meest problemen hebben met de financiële drempels tot de universiteit blijkt het zwaarst getroffen te worden — over zwaarste lasten en sterkste schouders gesproken. Alhoewel de voorzitter van Sociale Raad al langdurig over dit probleem met het ministerie gesproken had, bleek er vanuit de kant van het ministerie geen luisterbereidheid te zijn. Tot vervelens toe bleef het ministerie alle verantwoordelijkheid in de schoenen van de rektoren schuiven aangezien deze niet verklaart zijn het volle bedrag te vragen: de minister legt enkel de maxima vast.

Eigenaardig genoeg blijkt de onderwijscommissie van de Vlaamse Raad uiteindelijk toch gezwicht te zijn voor deze studenteneis. Een voorstel van Jef Tavernier die deze eis in een amendement goot, werd uiteindelijk toch aanvaard. In dit amendement stelt Agalev voor om de kosten voor de beursstudenten te beperken tot maximaal 1.000 frank waardoor het inschrijvingsgeld op 3.200 frank komt. Dit komt neer op een verlaging van het inschrijvingsgeld voor beursstudenten met 10 procent. Dit inschrijvingsgeld wordt bovendien niet elk jaar geïndexeerd. Van den Bossche bevestigde in zijn onderhoud met de studenten dat dit amendement zal

FKK-subsidieaanvraag

Elk jaar worden door de Financiële Kontrolecommissie (FKK) van Kringraad een aantal zogenaamde "vrije verenigingen" met subsidies ondersteund; het gaat hierbij om verenigingen die op een directe manier bijdragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten. Hiervoor moeten zij aan een aantal erkenningscriteria voldoen. De vereniging moet ondermeer hoofdzakelijk uit studenten bestaan, minstens één jaar werkzaam zijn, niet louter gezelligheidsactiviteiten organiseren, over een permanent sekretariaat beschikken, ... Verder moeten ook inhoudelijke normen als het respecteren van de mensenrechten en de wet op het raïsme en het afzien van fysiek geweld, gerespecteerd worden. De aanvraag tot erkenning moet steeds schriftelijk gebeuren en een overzicht bevat van de activiteiten die door de vereniging in het voorbije academiejaar werden georganiseerd. Indien moet de aanvraag verstuurd zijn van een financieel ver-

slag met inkomsten en uitgaven van de vereniging tijdens het voorbije jaar. De kandidaat-vereniging moet vervolgens schriftelijk verantwoorden dat zij voldoet aan elk van de erkenningscriteria. Deze schriftelijke procedure is verplicht en moet nauwkeurig gevolgd worden. De kandidaturen moeten toekomen op het Kringraad-sekretariaat in de 's Meiersstraat 5, ter attentie van Jorm De Cock, en dit uiterlijk op maandag 18 januari 1993 om 17u. De 10 in 1992 erkende verenigingen stellen hierna op de FKK-vergadering hun advies betreffende de erkenningsaanvragen op, dat vervolgens aan de Algemene Vergadering van Kringraad ter goedkeuring wordt voorgelegd.

Die FKK-adviesvergadering gaat door op donderdag 21 januari om 18u30 in 's Meiersstraat 5, en alle kandidaat-verenigingen zijn hiervoor uiteraard uitgenodigd. Het volledige FKK-reglement is elke werkdag tussen 14 en 17u verkrijgbaar in het Kringraad-kantoor. (jdc)

CONNECTIONS

LONDON	v.a.:	4.250,-
ATHENE	v.a.:	9.900,-
NEW YORK	v.a.:	11.670,-
LOS ANGELES	v.a.:	16.120,-
MIAMI/ORLANDO	v.a.:	14.990,-
MEXICO	v.a.:	23.740,-
BANGKOK	v.a.:	23.980,-

Ongevoelbaar maar waar!
Onze vluchten H/T

INFO EN RESERVATIES:

Lic. cat. A1919

Tiensestraat 89 3000 LEUVEN 016/29 01 50

VdB en de Hete Hangijzers

Op donderdag 10 december hadden een aantal studentenvertegenwoordigers van de Vlus een gesprek met minister van onderwijs Luc Van den Bossche. In dit onderhoud bevestigde de minister zijn standpunten in verband met de dekretaanpassingen (zie artikel) maar ging ook in op een aantal andere hete hangijzers.

Op het vlak van de studiebeurzen is de minister van plan om een aantal wantoestanden weg te werken — van een aanpassing van de studiebeurzen aan de werkelijke studiekost is er nog steeds geen sprake. De minister zet in elk geval spoed achter het uitbetalen van de studiebeurzen waardoor hij hoopt alle korrekt ingevulde aanvragen tegen januari te kunnen uitbetalen. Een welkome verbetering voor beursstudenten die dit geld meestal goed kunnen gebruiken en nu niet meer zoals gebruikelijk tot het einde van het academiejaar zullen moeten wachten.

Bovendien is Van den Bossche van plan om met terugwerkende kracht de studiebeurzenwijzigingen die voortvloeiden uit Coens' korrektieberekening van studiebeurzen — waarbij men ook rekening hield met het kadastraal inkomen van de aanvrager — te herzien. Die berekeningswijze van Coens, die op zich wel een verbetering inhield, had er immers voor gezorgd dat een aantal niet bedoelde doelgroepen zoals boeren, weduwen en gescheiden personen ook hun studiebeurzen verloren. Die probleemgevallen wil Van den Bossche nu oplossen en toch nog een studiebeurs bezorgen.

Ook op de vraag van de studenten of het niet mogelijk zou zijn opnieuw goedkope ASLK-leningen te voorzien voor de sociale sektor aan de universiteiten reageerde Van den Bossche verrassend positief. Hij zei dat er tot nog toe slechts één vraag was, van de Universiteit van Gent. Toch zag hij die goedkope leningen wel zitten. Hij wees er echter nogmaals op dat de dekretale midde-

len uit het dekreet van Coens (ruim 320 miljoen voor de KU Leuven) bedoeld waren voor sociale huisvesting. Een niet mis te verstane vingerwijzing naar de KU Leuven waar deze middelen hoofdzakelijk gebruikt werden voor de financiering van het Hoge Heuvel project — een nieuwbouwproject van de fakulteit Economie, dat niets met sociale huisvesting van doen heeft. De minister zet verder dat hij ook sterke twijfels heeft over de werking van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Deze raad heeft vertegenwoordigers uit Hocht, Holten en unief, waarin zowel studenten, lesgevers als personeel vertegenwoordigd zijn. Volgens Van den Bossche is dit adviesorgaan een optelsom van individuele belangen, die echter geen oog hebben voor het algemeen belang. Hij legt hun adviezen dan ook botweg naast zich neer.

Over het Memorandum over het Hoger Onderwijs binnen Europa' wist Van den Bossche te vertellen dat dit door de Europese Ministerraad werd afgevoerd omdat ze te economisch gericht is. In die zin heeft het studentenprotest ook hier haar nut bewezen. Tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap (vanaf juli '93) wil Van den Bossche bovendien proberen een nieuw memorandum op te stellen waar meer aandacht geschonken wordt aan de diverse functies van het onderwijs.

Ook wat de Numerus Clausus betreft was Van den Bossche duidelijk: hij ziet geen heil in dit instrument en is dan ook van plan die bal zoveel mogelijk van zich af te houden. Tenslotte is ook voor wat de sociale sektor voor het Hobu betreft de kogel door de kerk: die komt er in september '93 en is bovendien al ingeschreven in zijn begroting.

Het is duidelijk dat Van den Bossche zijn best doet om beter te skoren dan zijn voorganger Daniel Coens. Maar dat was dan ook meer dan wenselijk. (pvdK)

aanvaard worden, wat op zich heel uitzonderlijk is voor een amendement van een oppositiepartij. Op die manier kan hij wel alle kritiek van de rektoren (die door dit amendement 1.000 frank inschrijvingsgeld per beursstudent moeten missen) in de schoenen van Agalev schuiven.

De derde studenteneis, namelijk de niet-indexering van het inschrijvingsgeld voor niet-beursstudenten, kon niet hard gemaakt worden — een amendement van Jef Tavernier die dit moest regelen werd enkele maanden terug wel verworpen. Deze eis was nochtans ook al weinig revolutionair aangezien België zich hiertoe verbonden heeft in het Internationaal Verdrag inzake de economische, sociale en kulturele rechten, dat het parlement op 6 juli '83 ratificeerde. In dit verdrag verbond België er zich toe te streven naar een kosteloos onderwijs; volgens Van den Bossche is een niet-indexering of het streven naar kosteloosheid financieel niet haalbaar.

Op de laatste eis van de studenten rond de studenteninspraak voor de vrije instellingen reageerde Van den Bossche tijdens het onderhoud met de Vlus met de wel zeer eigenaardige opmerking dat dit de eerste maal was dat deze vraag hem gesteld werd. Nochtans hadden de studenten deze eis al ettelijke keren heel expliciet geformuleerd in tal van persberichten en platformen, die telkens ook aan de minister gericht werden. Hieruit blijkt dat Luc Van den Bossche zelf het niet hoog op heeft met studenteninspraak aangezien hij niet eens de moeite doet om hun eisen door te nemen.

De minister beweert dat hij een studentenparticipatie in de raad van bestuur van een universiteit niet wettelijk kan opleggen. Wel vindt hij dat de informatiedoorstroming tussen de academische overheid en de studenten kan verplicht worden. Van den Bossche nodigde de studenten trouwens uit om met een aantal concrete voorstellen voor de dag te komen. De uitdaging werd aangenomen... Pieter Vandekerckhove

Laatste der draken geveld

Veel ambiance, gejoel, gejuw en geschreeuw vorige woensdagavond op het Sportkot. Sportraad organiseerde er zijn laatste grote activiteit vóór de Kerstvakantie, Sport zonder Grenzen. Die moest zeker niet onderdoen voor de voorbije klassiekers.

Maar liefst 36 ploegen die elk uit minstens tien deelnemers bestonden, hadden zich ingeschreven voor deze jongste klassieker van Sportraad. Sport zonder Grenzen werd pas twee jaar geleden in het leven geroepen. Bijval kent het evenement wel, want Sportraad heeft een heel aantal groepen moeten weigeren uit organisatorische redenen. Volgend jaar wil Sportraad hier aan verhelpen door voldoende faciliteiten uit te bouwen zodat dan toch zo'n vijftigtal ploegen de kans zullen krijgen om hun kunnen te tonen.

Elke ploeg werd onderworpen aan negen proeven, waarvan vier in open lucht, vier binnen en eentje in het zwembad. De organisatoren hadden duidelijk hun best gedaan om de opdrachten zo origineel mogelijk te maken. Net zoals vorig jaar probeerde men de verschillende proeven met elkaar te verbinden door een verhaallijn. Dit jaar ging het om de jongste Thijs die de laatste der draken moest verslaan en onderweg telkens de lokale bevolking hielp om zo negen taken tot een goed einde te brengen. Een van die taken bestond erin van de enige toegangspoort van een stad waarvan men al sedert mensengehugenis de sleutel verloren had, in te beuken.

Kubusje

Dit gaf de organisatoren de kans om een hindernissenparcours uit te tekenen dat met een lange houten paal — de stormram — moest afgelegd worden. De magische steen, een reusachtige kartonnen dobbelsteen, bestaande uit 27 losse kubusjes, met of zonder stip, moest stukje voor stukje via behendigheidsproeven van boven naar beneden gehaald worden en daar dan in mekaar gepuzzeld. Plots merkte men op dat bij één van de drie kartonnen teelringen — elke proef werd namelijk door drie ploegen tegelijkertijd

uitgevoerd — één kubusje met een stip teveel was. Dit belette de ploeg van Ekonomika niet om met dat verkeerde kubusje erbij toch een juiste dobbelsteen ineen te steken.

Buiten ging onder andere een spel door waarbij het de bedoeling was om met een grote rechtopstaande constructie van drie houten aaneengesloten palen in de vorm van de letter A een afstand te overbruggen. Vier mensen, één aan elke hoek, probeerden met een lang touw het evenwicht in het geheel naar voren te trekken, terwijl een vijfde plaats nam op de dwarsbalk om bij te sturen. De coördinatie tussen hen verliep echter niet altijd even vlot en meer dan eens lag die vijfde dan ook vlugger op de grond dan hij zelf verwachtte.

Slalom

Eén proef werd al voor de derde keer ingericht. Met bierbakken hadden de organisatoren een volledige doolhof gebouwd. De deelnemers, geblinddoekt, met de benen samen gebonden of een hand aan een enkel, werden onder het leidende geroep van hun andere groepsleden het labirynth ingestuurd op zoek naar een specifiek voorwerp. Dat iedereen door elkaar riep en het zo soms nogal chaotisch — maar bovenal geestig — kon worden, laat zich wel raden.

En hiermee stopten de beproevingen nog niet. Bij het slakenspel moesten twee deelnemers op de rug van drie andere klauteren, allen op handen en voeten, en moest er met twee zulke groepjes van vijven gelaveerd worden om de bal van het eerste groepje door een ring in de emmer van het tweede te krijgen — makkelijk was wat anders. Naast een variatie op het klassieke kwistakken en het overbrengen van een fles water via de mond en langs een slalom, ging er dan ook nog één proef door in het

zwembad. Dit onderdeel werd naar verluidt door de meesten nogal onderschat.

Bij het zaklopen tenslotte hadden de organisatoren het sprookje rond de opdrachten nog een ekstra bijklank willen geven. Daarom was er een korte sketch voorzien. Onze held Thijs vergat even zijn taak als drakendoder toen hij plots een schone zeemeermin achterna dook. Maar gaf het mischien enig respijt voor Thijs, voor de ploegen die hun wedstrijd onverwijd moesten verderzetten, gaf het weinig selsaas.

Nadat alle ploegen hun negen proeven afgelegd hadden, begon het eindspel dat door alle deelnemers zelfstandig uitgevoerd moest worden. Aan iedere groep werd gevraagd zeventig lege bierbakken naar het kunstgrasveld te brengen. Toen die met veel vallen en oprapen uiteindelijk in hun bestemming gebracht waren, kon de eindspint ingezet worden: zo snel mogelijk werden die bakken naar de overkant van het terrein overgebracht en wel zodanig dat de deelnemers nooit op de grond liepen maar telkens van bak tot bak sprongen. Terwijl de meesten van achter naar voor steeds een nieuwe bak aangaven om die vooraan bij te plaatsen, was er één groep op het pientere idee gekomen om de voeten in de handvaten van de bakken te haken en op die manier razendsnel over het veld te schuifelen en de overkant te bereiken. Eenmaal aangekomen, werd er door elke groep een kleine piramide gestapeld, die allemaal samen met een bijkomende constructie voor het hoofd, de draak symboliseerden die Thijs moest overwinnen.

Al bij al zijn er eigenlijk maar weinig toeschouwers naar Sport zonder Grenzen komen kijken. Het weer kan alleszins geen ekskuus gevormd hebben, want hoewel het misschien wat aan de koude kant was, bleef het in elk geval toch droog. Maar met 36 gemotiveerde ploegen en voldoende organisatoren om alles te omkaderen en in goede banen te leiden, was er veel sfeer en enthousiasme. Iedereen was voortdurend druk in de weer en op de organisatie viel dan ook niets aan te merken.

De behendigsten bleken uiteindelijk de 1ste lic'ers kinestherapie te zijn, die met tien punten verschil de ploeg van 2de kan Lichamelijke Opvoeding versloegen (zie kader). De prijs voor de origineelste joker ging naar de ploeg van Student Aid, die de hele avond had rondgehoest met een paal met trossen bananen.

Serge Franchoo

DE UITSLAG

Sport zonder Grenzen

1	1e lic kiné	340
2	2e kan LO	330
3	Swimming Team	310
4	Politika	294
5	Cité	284
6	De Schatjes	275
7	Cité blok 5	271
8	Ekonomika	268
	Salvast	268
10	De Koptelefoons	265
11	Student Aid	261
12	VRG-presidium	247
13	Thomas Morus	243
14	3e lic rechten	241
15	Farma	239
16	Spekkie	228
17	2e lic rechten	227
18	Holleberg	221
19	1e lic LO	217
20	Groenveld	212
21	Historia	201
	LBK	201
23	De Noedels	193
24	Biosfeer II	189
25	1e lic rechten	177
26	De Kwetsbaren	174
27	Rode Oortjes	164
28	Pedagogie II	154
29	Germania	146
30	Psychologie	142
31	VTK	141
32	Diana Devils	139
33	Meisjescentrum	130
34	Pedagogie I	114
35	Biosfeer I	77
36	Ekon. Wet.	0

Vraag niet hoe maar hij is een draak aan het vellen. (foto Karel De Weerd)

COLISEUM
Ijschaatsbaan & Eventscenter

Ambachtszone Haasrode

Voor al uw organisaties, al dan niet op het ijs.

- Vergaderingen, enteties, cantussen en grotere evenementen zoals TD's, beurzen, optredens, galabals.
- Ruimtes en zalen van 10 tot 5.000 personen.
- Grootkeuken ter beschikking.
- Zeer ruime parking.
- Persroom met alle faciliteiten (telefoon, fax, kopieerapparaat, computer, laserprinter).
- Overeenkomsten voor busvervoer mogelijk.
- Schaatsbeurten elke avond van 20 tot 21.30 uur.
- Discoschaatsbeurten op vrijdagavond van 20 tot 23.30 uur en op zondagnamiddag van 15.30 tot 17.30 uur.

Voor Info: bel de Ice-Phone: 016/40.11.31 of fax: 016/40.06.24

Referenties: Ekonomika-TD, LBK-TD, A1-optredens, Motorday...

Interfakultaire Bekercompetities

Uitslagen vorige week

- Volleybal Dames:** Wina-Ekonomika 0-2 • Germania-Romania 2-0 • Klio-Historia 2-0
- Basketbal Heren:** Germania-Lerkeveld 49-32 • Politika-Terbank 64-26 • Pauskollege-Chemika 37-60 • VRG-Camillo Torres 50-12 • Terbank-Chemika 60-68 • Apollon-Vlaamse Monniken 47-73 • Pauskollege-Politika 55-36 • Psychologie-VTK 32-74
- Basketbal Dames:** Psychologie-Germania 24-20 • Wino-Apollon 35-93 • VTK-Germania 59-12
- Voetbal Heren:** Apollon-Cité 3-0 • Katechetika-Camillo Torres 0-1 • Sportraad-Pauskollege 1-2 • Wina-Germania 4-3 • VRG-Thomas Morus 0-2 • LBK-Lerkeveld 5-1
- Minivoetbal Dames:** Psychologie-Politika 2-2 • Ekonomika-VRG 3-3 • Ekonomika-LBK 9-2

Doccegedrag

vervolg van pag. 1

ties vermeld moeten staan voor iedereen die toch wat wil bijlezen", aldus Du Mongh.

Dat dergelijke afspraken mogelijk zijn blijkt bijvoorbeeld uit de regelingen die getroffen zijn in verband met de wetboeken. De studenten hebben verkregen dat die op het examen gebruikt mogen worden en dat er uniforme regels zijn voor het gebruik daarvan. Onderlijnen mag nu overal, bij schrijven dan weer niet.

Tot slot worden er ook een aantal specifieke eisen gesteld in verband met de examens. De studenten nemen het niet dat er in de licenties te veel gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om een afwijking van het examenreglement aan te vragen als het gaat om het al dan niet mondeling examineren. Mondelinge examens zijn de regel, maar binnen de Rechtsfakulteit zijn er op de negen vakken slechts één verplicht mondeling en één fakultatief mondeling examen. De studenten hebben wel al min of meer de garantie gekregen dat er dit jaar een beurtstelselstelsel ingevoerd zal worden, zoals dat in de kandidaturen bestaat: elk jaar is er een ander vak dat mondeling geëksamineerd wordt.

"Het is eigenlijk toch triestig dat een fakulteit die onder andere pleiters

vormt zo weinig de kans biedt aan de studenten om daar ook effectief op te oefenen. De mondelinge examens hebben ook het voordeel dat de student zich kan verdedigen en op een gevante manier zijn stof reproduceert, al mag het niet vervallen in een aframmelen van de stof.", zegt Du Mongh.

VRG-onderwijs wil tegen dit soort mistoestanden reageren, hoewel ze de zaak ook niet willen laten eskaleren. "Er zijn inderdaad een aantal profen die hun goodwill tonen en over het algemeen mogen we niet klagen over een gebrek aan dialoog, al wil de POK-vergadering wel eens rommelig verlopen", volgens Delrue.

Geen harde aktes dus maar een ludieke prikaktie. Op 15 december, dag van de fakulteitsraad, wordt er zo'n 'prikaktie' gehouden, met onder andere sketches in de verschillende jaren en een soepverkoop op de kampus. Om de aktie nog wat meer kracht bij te zetten worden gedurende heel de dag de parkeerplaatsen van de profen bezet. Daar zijn wel medewerkers voor nodig. Tom Delrue: "Het is jammer dat het enthousiasme van de rechtstudent niet altijd even groot is. Interesse is er wel maar als het erop aankomt om mee te werken wil de schrik voor sankties door profen wel eens meespelen."

Steven Van Garse

VERWENT ZIJN KLANTEN

'S AVONDS LEKKER UIT ETEN VANAF 125 FR.

Gehaktsteak 125 fr. (*)

Vol au Vent 135 fr. (*)

Diagschotels 135 fr. (*)

Paardesteak 145 fr. (*)

(*) Inbegrepen: vlees, aardappelen, verse groenten en vriendelijke en directe bediening. Avondpromotie enkel geldig van maandag tot donderdag; van 17.30 tot 21.00 u

Dieststraat 70 - Leuven - Open alle dagen van 8.00 tot 21.00 u

De studiebegeleiding doorgelicht

Een van de vervelendste momenten in een studentenloopbaan is zeker de deliberatie. Een pak studenten begint immers hoopvol, slechts weinigen onder hen behalen echter de eindmet. En het is tenslotte nog altijd daar dat 'de prijzen' worden uitgereikt. Om de kansen van de student enigszins te verhogen wordt er aan de unifiaans 'studiebegeleiding' gedaan. Vooral de monitoraten staan daarvoor in. Er is echter ook een centrale universitaire dienst: de Dienst voor Studieadvies. Bovendien zijn er, vanaf de tweede wereldoorlog, maar vooral vanaf het einde van de jaren zeventig, andere kapers op de kust: de repetitoraten. Zij bieden een vorm van individuele studiebegeleiding, vaak tegen astronomische prijzen. Desondanks bleken die repetitoraten succesvol. Nog steeds bezitten de repetitoraten een serieuze deel van het marktsegment van studiebegeleiding, al is niet precies bekend hoeveel studenten er op die manier 'geholpen' worden. En dat is meteen het grote probleem: de repetitoraten werken in een ongecontroleerde sfeer en schermen ondertussen — soms ongetwijfeld ter goeder trouw — met de *schitterende* studieresultaten van hun studenten. Bovendien zijn de hoge prijzen er de oorzaak van dat het lijkt dat vooral de fils-à-papas onder de studenten zich aanmelden bij de repetitoraten.

Veto ging de repetitoraten een bezoekje brengen in hun bureau, alwaar een intellectuele warmte en veel gezelligheid heerst — een echte *studiefeest* weet je wel: veel antiek, grote boekenkast, spotje hier, spotje daar. Verder luisterden we naar enkele verhalen van studenten die hun heil gingen zoeken bij de repetitoraten. We laten bovendien een aantal monitoraten aan het woord. Professor Maschelein, voorzitter Studentenaangelegenheden en Dr. Depreuw van Studieadvies, geven de opinie van de KU Leuven ter zake. Een reportage van Stef Jansen, Ria Vandermaesen en Steven Van Garste.

Standpunt KU en studenten

Statussymbool, kinderoppas en privee-onderwijs

De tijd dat de KU Leuven, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Rijksuniversiteit van Gent, weinig of niet te maken kreeg met repetitoraten, lijkt nu wel al zo'n tien jaar definitief voorbij. Hoe reageert de unifiaans op deze ontwikkelingen, en wat is het standpunt van de studentenbeweging?

Traditioneel draagt de KU Leuven de begeleiding van haar studenten, en zeker van haar eerstejaars, hoog in het vaandel. In die lijn ontstonden kosteloze professionele initiatieven als de Dienst voor Studieadvies en de monitoraten. Toch lijkt een toenemend aantal studenten zich voor de begeleiding van zijn studies te wenden tot een repetitor. Meestal impliceert dit dat de desbetreffende studenten geen beroep meer doen op de diensten van de unifiaans.

Spiegel

In het verleden, en dan vooral in het begin van de jaren tachtig, wilde dit thema nog al eens aanleiding geven tot heftige reakties van de kant van de academische overheid en van de studenten. Maar intussen werd de agressief-kommerciële aanpak die toen de boventoon voerde in de werking door de repetitoraten, vervangen door een subtielere, en blijkbaar niet minder doeltreffende strategie. Door advertenties, maar vooral mondelinge reclame en brieven aan studenten én ouders wordt gewezen op de zeer kleine slaagkans in de eerste jaren aan de unifiaans. Vervolgens wordt aangegeven — in sommige gevallen met zeer hoge slaagcijfers, die de zaak nog kracht bij moeten zetten — hoe die kans door het werken met een repetitor opgedreven zou kunnen worden.

Ook de reaktie van de academische overheid wijzigde. Tot vorig academiejahr werd vanuit de KU Leuven een brochure naar alle eerstejaarsstudenten gestuurd, waarin gewezen werd op de risico's die het nemen van een repetitor met zich meebrengt. Men waarschuwde voor zeer hoge prijzen, het voorspiegelen van utopisch hoge slaagkansen en het gebrek aan een kwaliteitsgarantie. Daar tegenover werd de werking van de monitoraten en de Dienst voor Studieadvies aangeprezen.

Statussymbool

Hoewel er geen aanwijzingen zijn dat het aantal studenten dat kiest voor commerciële studiebegeleiding intussen gedaald is, werd de verzen- ding van deze brochure dit academiejahr stopgezet. Waarom is niet duidelijk. Wel wordt het thema op de infodagen even aangeraakt, wat gepaard gaat met een duidelijke omschrijving van de universitaire diensten ter zake.

Er wordt dus vanuit de KU Leuven geen *aktieve* ontradingcampagne opgezet. Professor Maschelein, voorzitter Studentenaangelegenheden: "Studenten die menen wel te varen bij een strakke studiebegeleiding zullen

verzet zich tegen elke vorm van commerciële studiebegeleiding. Er zijn immers een aantal fundamentele bezwaren tegen het principe en de werkwijze van repetitoraten. Op de eerste plaats gaat het hier om een verkapt vorm van privee-onderwijs: studenten (of beter: hun ouders) huren tegen grof geld een privee-begeleider om het rendement van de studietijd in Leuven te optimaliseren. Dit gaat natuurlijk lijnrecht in tegen de idee van democratisering van het onderwijs: hoewel de meeste repetitoraten beweren dat hun cliënteel uit alle sociale lagen gerekruteerd wordt, lijkt de groep mensen die zich een dergelijke investering kunnen permitteren zich toch te beperken tot de meer begoeden. Een vorm van heriliterisering die men kan missen als klesjijn.

Er is trouwens geen aanwijzing dat deze vorm van studiebegeleiding ook werkelijk het gewenste effect garandeert. De meeste bureaus werken weliswaar met licentiaten, maar er is geen reden om te denken dat bijvoorbeeld een goede licentiaat in de economie, ook een bekwaame studiebegeleider is voor economische vakken. Bovendien weet men natuurlijk nooit of men zonder de hulp van een repetitor niet dezelfde resultaten behaald had. Er rijzen nog meer bezwaren tegen de werking van de studiekantoren. Zoals gezegd zijn het meestal de ouders die het initiatief nemen om een repetitor te engageren voor de studies van hun dochter of zoon. Eric De Preeuw spreekt in dit verband van een 'intellectuele baby-sit'. Maar ook wanneer een student ingeschreven is bij een bureau, heeft het werken met repetitoraten meestal niet tot gevolg dat een

studie daardoor zelfstandiger gaat werken, integendeel. Nochtans stellen verschillende repetitoraten precies dat voorop als hun voornaamste taak. Anderzijds maken sommigen dan weer wel reclame met dingen als 'eksamen gerichte studiebegeleiding' en 'een zeer eigen overheeringsstelsel dat eksamen tot routine-aangelegenheden kan maken'.

Natuurlijk is het zo dat grote groepen mensen, zeker in hun eerste jaar aan de unifiaans, nood hebben aan een vrij intensieve vorm van studiebegeleiding. Dit zal wel niet losstaan van de werking van het middelbaar en het lager onderwijs, dat misschien vaak te zeer gericht is op het louter doorgeven van kennis, en niet zo zeer op een bredere ontwikkeling. Dit geldt natuurlijk ook aan de universiteit, maar de student is hier in elk geval een stuk vrijer, en moet dus wel zelfstandiger aan het werk. En precies dat is in deze situatie niet voor iedereen even evident, noch even gemakkelijk. Een vorm van studiebegeleiding is dan ook noodzakelijk, maar moet zich richten op het ontwikkelen van een zelfstandige studiehouding, en dus eigenlijk de oorzaken van zijn eigen werking wegnemen. Zij valt onder de bevoegdheid van de onderwijsinstellingen zelf, in dit geval de KU Leuven: het is de unifiaans die voldoende middelen moet vrijmaken voor een voor iedereen toegankelijke, kosteloze begeleiding. Een dergelijke begeleiding kan niet gegarandeerd worden door een aantal commerciële privee-initiatieven.

De monitoraten op de faculteiten begeleiden eerstejaars in hun overgang van sekundair onderwijs naar universiteit. Veto sprak met monitoren van Rechten, Economie, Letteren en Wijsbegeerte en Toegepaste Wetenschappen over de werking van hun dienst en de houding van de monitoren tegenover de 'konkurrentie'.

Individuele begeleiding kan meestal op aanvraag. Het monitoraat van Rechten probeert bijvoorbeeld bij wijze van kennismaking elke student uit de eerste kandidatuur in het begin van het jaar individueel te ontvangen. Geen eenvoudige taak als je bedenkt dat eerste kandidatuur Rechten zowat zeshonderd studenten telt. Het monitoraat van Rechten geeft verder ook een informatiebrochure uit.

Het personeelsbestand bij de onder- vraagde monitoraten is behoorlijk, alhoewel er altijd meer mensen kunnen gebruikt worden. Bij Toegepaste Wetenschappen zijn voor de zeven vakgroepen dertien monitoren werkzaam. Bij Economie werken in totaal veertien mensen aan één of andere vorm van begeleiding voor eerste kandidates. Bij Rechten werken elf mensen, een aantal zijn halftijds met een onderzoeksoverzicht bezig. Ter vergelijking: bij Sociale Wetenschappen werken twee monitoren. Bij L&W zijn er dat zes of zeven.

De monitoraatsdiensten schatten over het algemeen hun diensten hoger in dan deze van de repetitoraten, alhoewel de meesten toegeven dat niet alle repetitoraten over dezelfde kam mogen geschoren worden. Bij de repetitoraten is er immers geen kwaliteitscontrole en er is dus heel wat kaf tussen het koren te vinden. Een aantal repetitoraten oefent het beroep uit in afwachting van de legerdienst, als bijverdienste of om aan de werkloosheid te ontsnappen. Anderen maken er dan weer een — af en toe meer dan voltijds — dagtaak van. Het grote verschil is de nadruk die de monitoraatsdiensten leggen op de studiemethode, terwijl de repetitoraten vaak sterk of soms zelfs alleen maar eksamengericht werken. Wanneer een student niet slaagt, is het werk van een repetitoraat mislukt, een goed monitoraat helpt dan echter de student bij de keuze om te bissen of een andere studie te beginnen.

Een van de grote troeven van de monitoraatsdiensten is het gratis aanbieden van de studiebegeleiding. "Het monitoraat is een service van de unifiaans"

Bij de monitoren op de koffie "De student is een kleine zelfstandige"

Een van de vormen van studiebegeleiding waarmee zowat elke student aan de KU Leuven in aanraking komt is het monitoraat. De monitoraten op de faculteiten begeleiden eerstejaars in hun overgang van sekundair onderwijs naar universiteit. Veto sprak met monitoren van Rechten, Economie, Letteren en Wijsbegeerte en Toegepaste Wetenschappen over de werking van hun dienst en de houding van de monitoren tegenover de 'konkurrentie'.

De aanpak van de 'al lang geen pubers meer'-persoon verschilt nogal van fakulteit tot fakulteit, net als het aantal middelen en het personeel dat ingezet wordt. Nochtans is het belang van een monitoraat voor sommige eerste kandidates nauwelijks te onderschatten. Het aantal taken dat de monitoren toebedeeld krijgt, is legio. De monitoren begeleiden de studenten meestal in groepsessies, waarbij de nadruk sterk op de methode van werken en verwerken komt te liggen.

De monitoraatsdiensten schatten over het algemeen hun diensten hoger in dan deze van de repetitoraten, alhoewel de meesten toegeven dat niet alle repetitoraten over dezelfde kam mogen geschoren worden. Bij de repetitoraten is er immers geen kwaliteitscontrole en er is dus heel wat kaf tussen het koren te vinden. Een aantal repetitoraten oefent het beroep uit in afwachting van de legerdienst, als bijverdienste of om aan de werkloosheid te ontsnappen. Anderen maken er dan weer een — af en toe meer dan voltijds — dagtaak van. Het grote verschil is de nadruk die de monitoraatsdiensten leggen op de studiemethode, terwijl de repetitoraten vaak sterk of soms zelfs alleen maar eksamengericht werken. Wanneer een student niet slaagt, is het werk van een repetitoraat mislukt, een goed monitoraat helpt dan echter de student bij de keuze om te bissen of een andere studie te beginnen.

De monitoraatsdiensten schatten over het algemeen hun diensten hoger in dan deze van de repetitoraten, alhoewel de meesten toegeven dat niet alle repetitoraten over dezelfde kam mogen geschoren worden. Bij de repetitoraten is er immers geen kwaliteitscontrole en er is dus heel wat kaf tussen het koren te vinden. Een aantal repetitoraten oefent het beroep uit in afwachting van de legerdienst, als bijverdienste of om aan de werkloosheid te ontsnappen. Anderen maken er dan weer een — af en toe meer dan voltijds — dagtaak van. Het grote verschil is de nadruk die de monitoraatsdiensten leggen op de studiemethode, terwijl de repetitoraten vaak sterk of soms zelfs alleen maar eksamengericht werken. Wanneer een student niet slaagt, is het werk van een repetitoraat mislukt, een goed monitoraat helpt dan echter de student bij de keuze om te bissen of een andere studie te beginnen.

(S)

vervolg op pag 6

REPETITORENBUREAU
DR. J. VAES
INDIVID. STUDIEBEGELEIDING
ALLE FACULTEITEN
INLICHT. + INSCHRIJV.
15 -19 UUR
OF
TEL. 016 / 20.64.56

als u fuisen en slagen wilt combineren

(foto Roel Boonen)

vervolg van pag 5

versiteit", aldus Valentijn Bilsen van de faculteit Economie. "De dienstverlening is gratis, met die nuancering dat de service in het inschrijvingsgeld inbegrepen is."

Bart Raymaekers van Rechten stelt dat de monitoraten bovendien met alle eerste kan-studenten werken. Een repetitoraat kan kiezen om een aantal — meestal betere — studenten te selecteren. Het monitoraat wil alle eerste kanners die dit nodig hebben een studiemethode aanleren en leert hoe een bepaalde stof moet verwerkt worden. "De mensen die voor de begeleiding instaan zijn bovendien aangesteld door de universiteit, wat een garantie voor de kwaliteit zou moeten zijn. Er is ook een samenwerking met de docent. Op die manier weten de monitoren ook welke stof er in een bepaald akademiejaar gezien wordt, wat de profen van de studenten verwachten en op welke manier het examen zal verlopen. Repetitoren krijgen wel eens problemen wanneer een vak van docent verandert."

Een van de grote *happenings* van de monitoraten is het organiseren van de partiële examens. Deze proefexamens zijn vaak een simulatie van de juni-examens. "Op die manier weten de studenten welke vragen ze kunnen verwachten. Er kunnen dan meestal een aantal tendensen aangegeven worden en de studenten kunnen eventueel wat bijgestuurd worden. De monitoren geven ook feedback in geval van problemen met de profen", aldus nog Bart Raymaekers. Na deze proefexamens is er in de meeste faculteiten een bespreking van de resultaten met de student.

De meningen over de repetitoraten en de aanpak van deze gekommercialiseerde vorm van studiebegeleiding verschillen van faculteit tot faculteit. Bij Toegepaste Wetenschappen gelooft men niet echt in een ontradingscampagne. Monitor van Toegepaste Wetenschappen: "We trekken het nut van een repetitoraat wel min of meer in twijfel. Ook bij een monitoraat kan men trouwens individuele begeleiding krijgen; hier wordt echter zo goed als geen gebruik van gemaakt. Ik kan me wel voorstellen dat voor sommigen een repetitoraat handig is, dus ik ben er niet kategoriek tegen. De universiteit zou misschien ook eens kunnen denken om een individuele studiebegeleidingsdienst op te starten. Sommige mensen die de overstap naar de 'vrijheid' niet helemaal aankunnen, halen voordeel uit een repetitoraat."

Gynekologen

Ook Valentijn Bilsen van Economie vindt een waarschuwing tegen repetitoren niet echt nodig. Dit wordt gemotiveerd met een economische redenering: "De meeste repetitoraten zijn duur en elitair. De monitoraten zijn gratis, dus moet de meerkost van een repetitoraat een duidelijk over-

wicht aan kwaliteit geven om de hoge prijs te compenseren, dit heeft alles te maken met 'push and pull' factoren. En die hogere kwaliteit is er niet perse, want een behoorlijke groep studenten die een repetitoraat heeft, slaagt niet voor zijn examens. Trouwens, de studenten moet je niet bij het handje houden. Zij moeten zelfstandig worden: de student is een kleine zelfstandige. Die begeleiden is een vorm van 'management of human capital'."

Bij de rechtsfaculteit pleit men voor een actievere aanpak in verband met de repetitoraten. Er wordt in het begin van het jaar dan ook een brief gestuurd naar de ouders om hen te waarschuwen tegen de repetitoraten. "Het probleem is immers dat men bij de repetitoren geen garanties heeft over de kwaliteit. Repetitoraten laten bovendien vaak uitschijnen dat ze deel uitmaken van het studiepakket. Ouders die nooit aan een universiteit gezeten hebben doen dan eventueel zware inspanningen omdat ze denken dat een repetitoraat een must is. Voor andere ouders is het een soort statussymbool. In bepaalde kringen worden de namen van de repetitoren uitgewisseld als 'gynekologen en garagisten', in andere kringen heerst er nog een zeker taboe."

Afzweren

"Vaak wordt een repetitoraat ingeroepen na een mislukte eerste of tweede zitting. Repetitoren geven af en toe ronduit verkeerde adviezen. Ze ruden bijvoorbeeld hun studenten aan om eventueel niet naar kolleges of monitoraten te gaan of om niet de cursus maar een samenvatting te blokken. Dan zie je dat bepaalde stereotiepe antwoorden gegeven worden", aldus nog Bart Raymaekers. An Van Eekhout van Rechten ziet repetitoren als een kwasi therapeutische aanpak van de student. Zij vindt het opmerkelijk dat een aantal studenten deze 'stok achter de deur' blijkbaar zonder meer nodig heeft: "Een aantal is gebuigd met een repetitoraat en gaat dan gewoon naar een andere, eventueel zelfs blijven ze bij dezelfde. De repetitoraat afzweren gebeurt zelden. Een repetitoraat is nochtans geen wondermiddel, in bepaalde kringen geldt een repetitoraat wel als een statussymbool."

Bij Letteren en Wijsbegeerte blijkt de noodzaak om te waarschuwen tegen repetitoraten minder groot. Professor Cloet stelt dat er zelden studenten van Letteren en Wijsbegeerte gebruik maken van een repetitoraat. "Dit heeft te maken met de sociale afkomst van de studenten en met de aard van de studies zelf. Wij willen de studenten een repetitoraat absoluut ontreden, maar preventief werken is niet echt nodig."

Wanneer de KU Leuven een stevig tegenwicht wil vormen tegen deze commerciële studiebegeleiding, dan moeten ze zelf voor een kwalitatief hoogstaande begeleiding zorgen. Volgende middelen en mensen hiervoor vrijmaken is daarbij een absolute prioriteit. "Om goede begeleiding aan te bieden en te bekijken of je de studenten bereikt zou er onderzoek binnen de monitoraten moeten gebeuren. Er moet ook eens gekeken worden of de doelstellingen van de monitoraten wel gerealiseerd worden. Verder zou er moeten nagegaan worden of de mentaliteit die uit de monitoraten straalt positief is en natuurlijk of de infrastructuur en de personeelsbezetting volstaat", stelt Bart Raymaekers. Op dit ogenblik gebeurt er echter geen onderzoek naar de monitoraten. Een aantal monitoren doet onderzoek na de uren of halftijds, om bijvoorbeeld bij te blijven in hun vakgebied. De meesten vinden dit noodzakelijk.

Folder

"De KU Leuven treedt op dit ogenblik enkel op tegen de repetitoraten wanneer ze over de schreef gaan, bijvoorbeeld wanneer ze agressieve reclame maken of wanneer ze zich ten onrechte voorstellen als gelinkt aan de KU Leuven. Hierin speelt de overweging dat dit ekstra publiciteit meebrengt zeker een rol. Uiteindelijk komen de repetitoraten via vaak slinkse wegen de adresbestanden van de KUL toch steeds in hun handen. Volgens de KU Leuven is het immers heel moeilijk om uit te maken wie de adressen uiteindelijk kopen. Ik vraag mij af waar de grens ligt. Personeelsleden van de KUL worden met heel wat folders bestookt, bijvoorbeeld tijdens de verkiezingsstijd. Op die folders staat dan ook de functie van de werknemer, zodat je zeker weet dat de adressen uit het data-bestand van de KU Leuven zelf afkomstig zijn." (rv)

(foto Roel Boonen)

De repetitoraten aan het woord

"Kloof tussen humaniora en unief te groot"

Eén van de door ons ondervraagde repetitoren kon niet begrijpen waarom zij het waren die altijd in de (negatieve) belangstelling moesten staan. "Wij proberen gewoon mensen te helpen, met zoals dokters en advocaten, die helpen ook mensen. Of bakkers, die helpen mensen die honger hebben". Dat we daar niet aan gedacht hadden...

Het feit dat de meeste repetitoren op nogal zenuwachtige manier aankomen tegen een interview met Veto,

moet toch wel iets te maken hebben met het geheimzinnig sfeertje dat rond de buro's hangt. "Veel mensen zitten met vooroordelen ten opzichte van repetitoratenburo's", zo luidde het bij Vaes, toch wel een van de bekendere repetitoren in Leuven.

Wie er alvast zelfs nog niet aan dacht om die vooroordelen uit de wereld te helpen waren de mensen van Memento. Die weigerden botweg een interview: "Ha nee, in die val trap ik niet." Op onze verbaasde vraag waarom, luidde het: "Jullie zijn voorgenomen tegenover repetitoratenburo's. Het heeft geen enkele zin. Maar ja, het staat goed voor de democratisering te zijn."

Merkwaardig genoeg bleken nu een aantal van die zogezegde vooroordelen ronduit met de waarheid samen te vallen. Zoals eksuberante prijzen en een commerciële ingesteldheid die lijnrecht staat tegenover de aard van de zaak: namelijk "mensen met problemen helpen".

Mank

Alhoewel het gros van de repetitoratenburo's beweert zich op zowat alle studenten te richten, blijken studenten uit een aantal studierichtingen al sneller de weg naar een repetitoraat te vinden dan andere. Zo is de rechtsstudent een absolute topper — be-

paalde repetitoratenburo's zoals Peeraer en Spieles richten zich zelfs alleen op die doelgroep — en is de L&W-student bijna nergens vertegenwoordigd. Vaes beweert niet echt een verschil te merken in die vertegenwoordiging maar dat valt serieus te betwijfelen. "Om twee redenen zijn de studenten uit Letteren en Wijsbegeerte zeer zwaar ondervertegenwoordigd als het op individuele studiebegeleiding aankomt", aldus groepsmonitor Cloet, al 15 jaar actief in L&W. "Ten eerste zijn de lagere klassen in Letteren en Wijsbegeerte meer vertegenwoordigd en ten tweede zijn de vakken binnen L&W zelden echte studeervakken. Het komt er meer op aan de stof te begrijpen dan ze van buiten te leren."

Het sociaal profiel van de gemiddelde repetitorastudent ligt volgens de meeste repetitoren vooral in het spectrum van de middenklasse en de hogere klassen. Dit heeft, aldus de repetitoren, vooral te maken met het feit dat er aan de unief sowieso al een ondervertegenwoordiging is van de lagere klassen. De voornaamste reden lijkt nochtans de kostprijs. Peeraer reageert daarop: "Als ouders moeten kiezen tussen een bisjaar en 50.000 frank, weten zij wel wat te kiezen." De argumentatie loopt in die zin mank dat de ouders geen garantie hebben dat hun zoon of dochter *geen* bisjaar zal hebben. Hierover zijn geen zwart op wit bewijzen. Bovendien is het eenvoudigweg zo dat sommige ouders niet eens kunnen kiezen: een bisjaar hoort er voor hun zoon of dochter sowieso niet bij, laat staan een repetitoraat.

Op gebied van studiemethode, blijkt er een vrij grote diversiteit tussen de repetitoren waar te nemen. Grosso modo kan men bij studiebegeleiding twee methodes aantreffen. Het beeld

Leuvense studieadviseurs in een primitief stadium

(foto Karel De Weerd)

En als jullie flink leren, een nieuwe boekentas

vervolg van pag 6

dat de meeste mensen van een repetitor hebben — is dat in de realiteit meestal klopt — is dat van de ondervrager die zijn of haar student het vuur aan de schenen legt. Het gaat dan vooral om een soort van *simulatiespel* van het examen. Ondertussen maakt de student zich de stof, die hij sowieso voor het einde van het jaar moet kennen, eigen. Belangrijke 'stok achter de deur' in deze methode zijn de ouders. Zij betalen de repetitor en hun investering moet dan ook renderen. Van die druk kan een repetitor handig gebruik maken.

De andere werkwijze bestaat erin de student een echte studiemethode aan te leren. Deze werkwijze, die ook door de monitoraten gehanteerd wordt, is normaliter de efficiëntste, omdat de student, eens hij de methode begrepen heeft, deze overal op kan toepassen. Er zijn hierbij wel twee problemen: ten eerste moet men een 'studiemethode'

niet zo statisch bekijken. Ze kan verschillen van vak tot vak en het is niet zo dat alles staat en valt met de methode zelf. Ten tweede is een zeker doorzettingsvermogen ook een faktor die het welslagen bepaalt. Op het eerste moment speelt het monitoraat in. Het tweede behoort dan volgens de monitoraten tot de verantwoordelijkheid van de student zelf.

Een van de door ons onderzochte repetitoren, Vaes, beweerde enkel en alleen de studenten een studiemethode aan te leren. De reden log volgens hem bij het feit dat hij ooit zelf monitor is geweest in een richting van Letteren en Wijsbegeerte en dat hij — toen al — voor een spektakulaire stijging van de slaagcijfers zorgde. "Uit ervaring weet ik dat studenten om drie redenen niet slagen. Er zijn er die iets te weinig intelligent zijn om te kunnen slagen. In dat geval bellen we dadelijk de ouders op en zeggen het eerlijk. Meestal appreciëren ze dat dan ook. Dan zijn er die te weinig doen. Maar de meesten waar ik mee te maken heb zijn intelligent genoeg en werken hard, maar lopen toch met hun hoofd tegen de muur omdat ze geen studiemethode hebben. En dat kan ik hen in een paar uur aanleren", aldus Vaes. Of hij dan echt alleen maar studenten had die het na drie uur voor bekeken hielden omdat ze een studiemethode hadden, aangeleerd wou Vaes ons niet zeggen.

In ieder geval is deze werkwijze niet die van de meeste repetitoren. Studax bijvoorbeeld, het bureau dat ooit gerund werd door Jean-Pierre Van Rossem, heeft de voorhen meest economische manier uitgekozen. Er wordt gewerkt in groepsessies (wat een aanzienlijke personeelsbeperking betekent en dus voor het bureau vier tot zes keer goedkoper is dan individuele begeleiding), de eerste kenners worden aangeraden 4 uur per week te komen en ze worden daar ondervraagd in functie van hun examens. De kostprijs is 98.000 frank.

De studenten: het veldwerk De kapstok achter de deur

Hoewel de meningen over repetitorenburo's zeer verdeeld zijn, is er één feit waar niemand om heen kan: ze bestaan. Dit is natuurlijk enkel mogelijk dankzij een behoorlijk klantenbestand. En dat is er dus. Veto sprak met een aantal klanten-studenten.

De vraag naar commerciële studiebegeleiding blijkt zich vooral te situeren bij de ouders van de studenten. Verscheidene bureaus sturen bij het begin van het academiejaar een wervingsbrief naar eerste kenners en/of hun ouders, waarin zij hun werking kort uiteenzetten en de potentiële klanten uitnodigen om contact op te nemen. Vermits men voor een dergelijke studiebegeleiding astronomische bedragen vraagt, zijn het meestal de ouders die de zaak financieren. Bovendien blijken het ook vaak de ouders te zijn die interesse tonen voor een repetitorenburo: zij geven blijkbaar maar al te graag een hoop geld uit voor de garantie dat zoon of dochter zal studeren tijdens het academiejaar of in de vakantie. Een student stelde zelfs: "Eigenlijk doe ik het alleen maar om mijn ouders gerust te stellen. Anders zou ik er zeker niet aan beginnen."

Dwang

De ouders worden trouwens vaak nauwelijkt op de hoogte gehouden: de vorderingen van zoon of dochter worden regelmatig doorgetelefoneerd of schriftelijk meegedeeld. Dit lijkt misschien voor velen een zeer onaangename zaak, maar onze informanten vonden dit over het algemeen juist een voordeel. Op deze wijze, redeneren zij, is de dwang om de discipline in je studies te houden nog gro-

ter. Een studente stapte zelfs over naar een ander bureau, onder andere omdat haar ouders niet op de hoogte gehouden werden.

Bizar

Er zijn echter ook studenten die zelf een repetitor onder de arm nemen: een studente die eerste licentie rechten triste, nam op eigen initiatief een repetitor, zonder dat haar ouders ervan op de hoogte waren. Zij betaalde dan ook alles zelf. Bij een aantal bureaus heeft men voor dergelijke gevallen een speciale regeling: studenten die zelf hun studiebegeleiding financieren, krijgen een korting van zo'n tien procent.

Naast het aandringen van de ouders spelen ook een aantal andere factoren een rol in de beslissing om een repetitor te nemen. Enkele keren vielen harde woorden aan het adres van de monitoraten: zij zouden zelf te weinig op de hoogte zijn van de leerstof, zij helpen mensen niet echt vooruit en zijn eigenlijk meer een bron van desillusie dan van steun. Enigszins bizar is de opmerking van een studente dat "de monitoraten misschien te ver van de studenten staan om er op eigen houtje naar toe te stappen". Dit lijkt veel eerder van toepassing op de repetitorenburo's, maar dat wordt blijkbaar niet in alle middens zo ervaren. Ook een cursus rond 'studiemethode' georganiseerd door de Dienst voor Studieadvies voldeed niet aan de wensen van deze studente. Repetitorenburo's daarentegen worden door alle studenten waarmee we spraken bekwam in hun vak geacht: enkele uitzonderingen niet te na gesproken konden zij er met al hun vragen terecht. Daar het vaak gaat om licentiaten in de desbetreffende vakken, is de uitleg degelijk, aldus onze informan-

ten. "De verscheidenheid aan repetitoren brengt dan ook wel enige incoherentie met zich mee: verschillende repetitoren hanteren immers verschillende methodes."

De motivatie die we het meest te horen kregen is de idee dat een repetitor een 'goeie stok achter de deur' is: zo'n werking veronderstelt immers dat je je regelmatig achter je boeken zet. "Eerst en vooral wil je niet afgaan voor je repetitor, bovendien is het zo duur voor je ouders." Het volgen van deze commerciële studiebegeleiding is dan ook vooral nuttig voor mensen die zelf de discipline niet kunnen opbrengen die ze nodig hebben om te slagen, aldus de studenten waarmee we spraken.

Investering

Dit wil natuurlijk niet zeggen dat het werken met een repetitor geslaagde examens garandeert. Het is dus absoluut niet zo dat elke student die een repetitor neemt, ook effectief slaagt. En zelfs als iemand die niet geslaagd was zijn tweede poging met hulp van zo een studiebegeleider tot een goed einde brengt, kan dit nog niet eenduidig aan de studiebegeleiding te danken zijn. Een studente Sociale Wetenschappen: "Wat wel lastig is, is dat je je niet aan je eigen blokschema kan houden. Je werkt gewoon altijd naar de volgende sessie toe, en het is dus onmogelijk te vergelijken met je eigen methode, zonder repetitor." Een andere studente over hetzelfde bureau: "Hoevel er geen verplichtingen zijn om een bepaald aantal vakken te nemen; probeert hij je toch zoveel mogelijk vakken aan te smeren. Hij wijst erop dat je bepaalde vakken niet mag onderschatten. Zo is er iemand die zelfs gaat voor Heuristiek (een vak in eerste kandidatuur Sociale Wetenschappen dat nu niet bepaald bekend staat om zijn hoge moeilijkheidsgraad, sj)."

Ondanks deze opmerkingen zijn de studenten waarmee we spraken er stuk voor stuk van overtuigd dat hun resultaten minder goed zouden zijn zonder de hulp van een repetitor. (sj)

Koopjes

Een repetitor kost per definitie geld. Hoeveel en voor welke dienstverlening, verschilt tussen de repetitoren en repetitorenburo's onderling. We zetten een aantal prijzen voor u op een rij.

Studax, het vroegere repetitorenburo van Van Rossem, vraagt voor vier uur begeleiding per week op jaarbasis 98.000 frank. De studenten worden in groepjes van vier tot maximum zes studenten begeleid. De som geldt voor zo'n dertig weken per jaar. Wanneer de student later op het jaar inpikt, kan hij een korting krijgen. Late inschrijvingen worden echter ontmoedigend door deze korting minimeert te houden (en, wat dacht je, slechts weinigen schrijven reeds in oktober in).

Ook Massaer begeleidt de studenten dertig weken per jaar, maar slechts 1 uur per week. Eventueel kunnen wel meer sessies aangeboden worden. De begeleiding gebeurt hier strikt individueel en kost 42.000 frank. Naar het einde van het jaar kunnen de studenten eventueel twee uur per week een sessie volgen. Extra lessen kosten 1.600 frank per uur.

Het repetitorenburo Memento-Modi-Memotec wilde geen gesprek toestaan. Uit een telefoongesprek bleek echter dat een individuele begeleiding 750 frank per uur kostte. Daar komt dan, volgens een informant, wel een forfaitaire inschrijving van 4500 frank bovenop. Peeraer, die enkel voor studenten Rechten repetities verzorgt, zorgt voor een afrekening per semester.

De begeleiding van minimum een uur per week kost 25.000 frank per semester. Ook Spileers geeft individuele repetities aan studenten uit de fakulteit Rechten, maar dan enkel uit licenties. Spileers biedt hierbij twee opties aan: de eerste optie biedt 30 repetitie-uren aan en kost 48.000 frank. De tweede optie biedt 40 uren aan en kost 60.000 frank op jaarbasis. Spileers garandeert dat, indien de repetities niet voldoende of te stresserend zijn, de studenten hun geld terug krijgen. Dit is echter nog nooit gebeurd.

Repetitorenburo Vaes beweerde "bij de goedkoopste repetitorenburo's te horen en alleen per uur te werken niet met pakketten", maar weigerde concrete prijzen te noemen. Goedkoop is natuurlijk wel relatief en over de telefoon had Dr. Vaes het wel degelijk over 'pakketten': die varieerden van 40.000 frank op jaarbasis voor een uur per week tot 75.000 frank voor twee uur per week. De periode loopt van begin oktober tot en met de examens van eerste zitting. Op aanvraag kunnen meerdere uren per week voorzien worden, deze komen op 1.000 frank per uur. De Knudt tenslotte vraagt voor de individuele repetities van een uur per week 45.000 frank. Voor twee uur per week komt de prijs op 70.000 frank per jaar, voor drie uur op 90.000 frank. De repetities kunnen ook tijdens de schoolvakanties en de eksamentijd gevolgd worden. Sparen maar...

(rv)

dranken
NEELLS

Van horeca tot particulier
Snelle en verzorgde bediening
Steeds de beste prijzen

016 / 22 11 11

016 / 23 20 63

FAX: 016 / 29 11 12

AARSCHOTSESTENWEG 4
3010 LEUVEN

NEERIJSE 016 / 47 15 38
TERVUREN 02 / 767 35 90

Stan speelt Wilde

Lachwekkende Ernst

Een wirwar van statieven met spots staat in het midden van het podium. Erachter staan de acteurs wanneer ze in een bepaalde scène niet meespelen. Vooraan is een toneelgordijn bijna tot op de grond neergelaten. Als dat niet de huiskamer van Algernon uit Oscar Wilde's 'The Importance of Being Earnest' is.

Oscar Wilde schreef zijn 'Importance of Being Earnest' in de periode van het proces dat tot zijn uiteindelijke ondergang als toneelschrijver zou leiden. Van deze penibele omstandigheden is in de toneeltekst zelf echter erg weinig te merken. Het is integendeel een uitzinnige komedie die opvalt door zijn lichtvoetigheid en lachwekkend-aristocratische taalgebruik.

De plot van het stuk is in feite klicheematig gekonstrueerd. De basis van de aktie zijn persoonsverwisselingen die in weze vrij banale ontwikkelingen met zich meebrengen. Heel wat karakters lijken wel weggevoerd uit de Commedia dell'Arte-traditie. Alles lijkt aanwezig om gezellig amateurtoneel te brengen. In het feit dat het normale nivo van stukken die deze elementen gebruiken, toch ruimschoots wordt overstegen, ligt de genialiteit van het werk. De manier waarop Wilde speelt met deze stereotypen en klieches getuigt van zijn grootheid als toneelschrijver. Vooral de nauwgezetheid en puntigheid waarmee Wilde omgaat met taal bepaalt de kwaliteit van het stuk. Ook de verbale humor speelt een belangrijke rol in de kwaliteit van de zoektocht naar Ernst, die tegelijk een zoektocht is naar ordening in een chaotische toneelwerkelijkheid.

'The Importance of Being Earnest' handelt over Algernon en Jack, die hun geliefden voorhouden dat ze beiden Ernst heten. Dat is immers de enige naam die mannen met waardigheid kunnen dragen, aldus de da-

mes. Door een *deus ex machina*-achtig plotteinde vallen alle puzzelstukken natuurlijk ineen.

Geselekteerd

Stan is een van de opvallendste gezelschappen in het hedendaagse Nederlandstalige theaterlandschap. Ze startten in 1989, toen een aantal studenten van het Antwerpse Conservatorium samenkwamen vanuit een confrontatie met enkele leraars, met 'Jan, scènes uit het leven op het platteland' en 'Achter de canapé', bewerkingen van teksten van respectievelijk Tsjechow en Gombrowitz. 'As You Like It' van Shakespeare werd in samenwerking met de Toneelschuur in Haarlem bewerkt tot 'Rosolinde'. In het kader van 'Buzzle' werd in 1990 'A Woman of no Importance' van Wilde al op de planken gezet als 'Van Geen Belang'. De stap naar de erkenning door het bredere publiek werd gezet toen 'Het is Nieuwe Maan en het Wordt Aanzienlijk Frisser' en 'Witold/Maagdelijkheid' voor het voorbije Theaterfestival werden geselekteerd. 'The Importance of Being Earnest' is dus niet de eerste klassieke teatertekst die bewerkt wordt.

Komplex

'Ernst' is geen radikale herwerking van de toneeltekst. Het is tekstueel een vrij letterlijke navolging die de plot ruimte laat om zich te ontwikkelen.

(foto Dieter Telemans)

Had er geen aggregatie bestaan, dan waren ze vast allemaal schrijver geworden, die Germanisten. Om de nieuwe jonge goden van de Vlaamse letterkunde al in embryonale fase te kunnen onderscherpen, organiseert Germania dan ook weer eens zijn literaire wedstrijd. Sinds enkele jaren is die zelfs interuniversitair: alle Vlaamse universiteiten die Germanisten in hun katabomben zien rondwalen mogen letterkundige genieën afvaardigen van al hun afdelingen. Enige beperkingen worden wel opgelegd. Het kortverhaal mag lengtegewijs

de vijf bladzijden niet overschrijden en verzameld dichtwerk komt enkel in aanmerking als de indieri voorlopig niet meer dan drie poëtische werken van ongetwijfeld hoog nivo de zijne mag noemen. Als niet alleen uw lief, maar ook mensen-als Hugo Brems, Hugo Bousset, Gwij Mandelinc en Marlies Algoet vinden dat in u een Gezelle geïnkarnerd is, moet u een verbaasde zijn dat er ineens 15.000 fr op uw bankrekening staat. (jo)

Wedstrijdreglement te verkrijgen bij Germania (Blijde Inkomststraat 11) of Isabelle Albers (Dagobertstraat 44).

(foto Karel De Weerd)

Van negen tot eenendertig januari '93 vindt in de Centrale Bibliotheek de tentoonstelling 'De wereld van Anne Frank 1929-1945' plaats, een creatie van de Nederlandse Arme Frank-stichting. 'De wereld van Anne Frank' wil niet alleen een historische schets geven van de nazi-ideologie en de jodenvervolgung, maar probeert ook een waardevol instrument te zijn om het hoofd te bieden aan de hedendaagse anti-democratische tendenzen als onverdraagzaamheid, diskriminatie en racisme. Het is daarom erg belangrijk dat aan

alle leeftijdsgroepen — en dus niet alleen aan universiteiten — de kans wordt geboden om de tentoonstelling te bezoeken en, als het even kan, ook actief te beleven. Gidsen die zo'n groepen persoonlijk opvangen, hen begeleiden en achteraf instaan voor een degelijke evaluatie, spelen hierin een onontbeerlijke rol. Daarom vragen de organisatoren (Hand in hand-komitee Leuven in samenwerking met CSC-vormingswerk) dat zeker geïnteresseerden en geëngageerden studenten zich zouden aandienen als gids voor deze tentoonstelling. Wie interesse heeft, wordt vanzelfsprekend niet aan zijn lot overge-

laten: er wordt een actieve begeleidingsessie van anderhalve dag georganiseerd. Deze vorming wordt verzorgd door beroepskrachten van de stichting. Het eerste gedeelte start op zaterdag 19 december om 9.30 u in het Oratorienhof, Mechelsestraat 111, het tweede gedeelte vindt plaats op 6 januari in de Centrale Bibliotheek. Alle verdere informatie en inschrijvingen op de kantoren van CSC-vormingswerk, 016/23.64.34. Een zweelde doch vriendelijke vrouwenstem vertelt de rest.

(wp)

Voorkennis van de tekst is dus niet nodig, al is dat altijd handig. De grote transformatie van de tekst ligt in het speelformaat. Bepaalde delen worden in een stormvloed van woorden over het publiek heen gestort. Deze stukken geven het publiek dan ook geen kans om te reflecteren over wat er nu precies aan de hand is met de toch vrij complexe ontwikkelingen van het stuk. De toeschouwer blijft beduusd achter. Andere delen worden nauwkeuriger uitgewerkt, zowel in akteertijd als in scenografisch opzicht. Daarmee zoekt Stan bewust naar andere interpretaties van de klassieke tekst. Het is een poging om door het uitlichten van bepaalde delen op zoek te gaan naar wat van het stuk voor de hedendaagse toeschouwer nog relevant kan zijn. Deze benaderingswijze houdt wel het gevaar in dat men mogelijk een vorm van bewustzijnsvernaming creëert. De toeschouwer wordt als het ware een interpretatie opgedrongen omdat hij maar kan beroep doen op een deel van de teatertekst die bovendien wordt geselekteerd door de acteurs en niet, wat eerder maar natuurlijk praktisch niet haalbaar zou zijn, door het publiek. Of de toeschouwer inderdaad een te enge visie aan het stuk overhoudt, is

dus een verantwoordelijkheid van de acteurs.

Bovendien is het de vraag wat nu precies relevant is voor het hedendaagse publiek. Dat is alleen maar op te meten uit reacties van het publiek op verschillende spelwijzen waarin telkens andere scènes centraal staan.

'The Importance of Being Earnest' wordt vaak omschreven als een verbaal vuurwerk. Omdat Stan de scènes ook effectief steeds anders speelt, door in te spelen op de veranderende omstandigheden, saboteren ze op bepaalde momenten zelf het effect van de tekst. De toeschouwer krijgt niet de kans om te reageren. Maar precies diezelfde werkwijze zorgt ervoor dat de andere delen juist beter en scherper overkomen, of dat er nieuwe accenten gelegd worden.

Humoristisch

Het is moeilijk om voor dit stuk te spreken over acteursprestaties in de traditionele zin van het woord. De tekst wordt op een geëksalterde manier gedeklammeerd wat het stuk er ook een stuk aggressiever op maakt. Het expressieve deklameren loopt als een rode draad door de toneelgeschiedenis van Stan. In de teatertekst wordt op

een bepaald moment aangehaald dat 'I don't play accurately, but I play with wonderful expression'.

Bovenal is 'Ernst' een humoristische voorstelling. Zonder in platvloerse hilariteit te vallen is het stuk een humoristisch uitgebalanceerde bewerking. Dat 'The Importance of Being Earnest' niet werd kapotgeïnterpreteerd om een teatervisie naar voor te kunnen brengen gaat tegen de trend van het recentere theaterlandschap in en is daarom alleen al niet oninteressant.

'Ernst' is een interessante voorstelling. Dat vooral omdat het gebaseerd is op een ijersterke teatertekst. Dat die tekst in grote mate gerespecteerd wordt en het experiment beperkt is tot op het nivo van de toeschouwer, getuigt dan ook van moed in een teaterklimaat waarin het regisseurs-toneel, dat de tekst als ondergeschikt beschouwt, aan de ensencering overheerst.

Tom Dams
Jeroen Overstijns

'Ernst' van toneelgroep Stan op 15, 16 en 17 december in het Stuc. Alle voorstellingen zijn reeds uitverkocht.

'S&K'-PROJEKT ROND STUDENTEN EN HEDENDAAGSE KUNST KREATIVITEIT VAN DILETTANTEN

Ithakaproject -- 'Las eens twee fietswiel en elkaar. Met deze mededeling opent het infobladje van een nieuw geesteskind van Kultuurraad. De brochure roept de student op zijn schepsdrang de vrije loop te laten gaan in een tentoonstelling rond hedendaagse kunst die de aanloop vormt tot het grotere Ithaka-project. De culturele honger kan op verschillende wijzen gestild worden. De Stadschouwburg en het Stuc spelen in op de meer creatieve behoeften van de student. En ook de kringen menen al dan niet terecht dat er lijntjes te verdienen zijn door hun leden culturele digestievoor te schotelen in de meest brede zin van het woord. Binnenkort zetten Psychologie, VRG, VTK en Ekonomika voor de eerste maal een tentoonstelling op onder de naam S&K; die moet staan voor 'kunst door studenten'. Hoofdbeoelung is de student zelf aan het werk te zetten rond hedendaagse beeldende kunst en ze zo kreatiever te laten zijn dan wan-

neer men bijvoorbeeld louter passief een museum bezoekt. Aktief met kunst bezig laten zijn en ze nog liefst in vraag stellen, zo luidt de boodschap. Onder het motto 'Er schuilt een kunstenaar in ieder van u' wordt er dus ijerig gespeurd naar verborgen talenten. Op die manier proberen de organisatoren een beeld te krijgen van hoe de hedendaagse beeldende kunst onder de studenten beleefd wordt.

Het projekt wil zich niet beperken tot bepaalde materialen of expressievormen. Het richt zich ook zowel tot amateurs als tot gevorderden. Met de kunstwerken (hoe gekker, hoe liever) kan iedereen terecht bij de cultuurverantwoordelijke van zijn kring en dit vanaf de tweede week van februari. Vanaf 16 februari vormen de ingediende werken een rondreizend rarijtenkabinet dat een tiental dagen te bezichtigen zal zijn op vijf plaatsen in Heverlee en Leuven. Alma 2 en 3 liggen al vast, andere lokaties zijn

nog niet bekend. Zo hoopt men dagelijks een 9000 onschuldige voorbijgangers de kunstwerken te laten bewonderen. De karroesnel zou twee dagen blijven staan op elke standplaats. De ingeleverde werken dingen ook automatisch mee naar een prijs in een van de klassermenten die worden georganiseerd: het knapste, het lelijkste, het origineelste... kunstwerk wordt bekroond. De prijzen worden verdeeld op basis van het oordeel van de bezoeker tijdens een afsluitende receptie op 24 februari. Dit is niet toevallig de avond vóór het Ithaka-project van Kultuurraad (zie volgende Veto). Men wil de S&K-tentoonstelling een voorsmaakje laten zijn op het grotere werk van Ithaka, dat meer de nadruk legt op een wisselwerking tussen professionele kunstenaars en studenten. De winnende werken van de tentoonstelling zullen in het parkoers van het Ithaka-project worden opgenomen.

(jdb)

De tijd van toen

Naar aanleiding van het honderdjarig bestaan van de studierichting Sociale Wetenschappen aan de KU Leuven, vinden dit jaar een aantal festiviteiten plaats. Zo ontving Brian Wilson, godsdienstsocioloog in Oxford, donderdag een eredoctoraat. Ter gelegenheid hiervan stelde Emmanuel Gerard, als historicus verbonden aan de faculteit Sociale Wetenschappen, zijn boek rond de geschiedenis van deze studierichting voor.

De opzet van het werk is ambitieus: 'Sociale Wetenschappen aan de KU Leuven 1892-1992' wil tendenzen aangeven in de honderdjarige evolutie, en zoals het sociale wetenschappers betaamt, laat dit alles kaderen in de ruimere maatschappelijke context. Het resultaat bestaat overwegend uit droge feiten, maar dat neemt niet weg dat het een degelijk beeld geeft van dit stukje universitaire geschiedenis.

De eerste echte aanzet tot de ontwikkeling van de sociale wetenschappen in Leuven vormde de oprichting van de 'School voor Politieke en Sociale Wetenschappen' in 1892. Als reactie op het verafschuwde 'liberale positivisme' wilde men zo werken aan een katholieke oplossing voor wat men noemde 'de sociale kwestie'. De daarvoor ontwikkelde nieuwe wetenschap was dus gericht op het legitimeren en/of sturen van maatschappelijke veranderingen. In tegenstelling tot wat deze begrippen doen vermoeden, ontspreekt deze katholieke oplossing niet uit sociaal engagement in de vorm van een reformistische beweging, maar uit een zeer behoudsgezinde aristocratisch-politieke bekommernis. De nieuwe studies stonden in voor de opleiding van de leiders van de toekomstige samenleving, die onvermijdelijk ook een katholieke samenleving moest zijn. De School voor Politieke en Sociale Wetenschappen was dan ook eerder een aanhangsel van de Rechtsstudies dan een sociaal-wetenschappelijk project.

Intelligentsia

Het is weinig verbazingwekkend dat dit concept van sociale wetenschappen reeds vlug leidde tot immobilitas en gebrek aan dynamiek. Illustratief hiervoor is volgend citaat, dat uitgesproken werd bij het vijftigjarig professoraat van ene Descamps: "zijn cursussen hebben al van het begin af een volmaaktheid bereikt, die iedere latere wijziging overbodig maakte".

In deze verstarde situatie kwam enigszins verandering als gevolg van de sociale en economische verschuivingen van de jaren tussen de wereldoorlogen. Konform de tijdsgeest kwam het aksent te liggen op de gemeenschapsvorming en concreet op de sociaal-kristelijke aktie. Zo werden een aantal werken gewijd aan een 'korporatieve' inrichting van de samenleving, die als vanzelfsprekend werd geproklameerd, en bovenal katholiek

geïnspireerd was. De politiek-juridische aandachtspunten moesten na een jarenlange dominantie wijken voor een verscherpt bewustzijn van 'het sociale', wat zich ook uitte in het studieprogramma.

Toch bleef de sociologie een vorm van katholieke sociale wijsbegeerte, als tegengewicht voor de zusteropleidingen aan bijvoorbeeld de VUB. De KU Leuven rekende het immers tot haar opdracht om een katholieke intelligentsia op te leiden, die dienstbaar zou zijn aan België én aan de kerk. Ook de eerste vormen van kommunikatiewetenschap, onder de vorm van joernalistiek, ontstonden in dit kader.

Elite

De Leuvense universiteit kon echter de veranderende maatschappelijke situatie niet blijven negeren. Processen als vernederlandsing, relatieve demokratisering en de traditionalisering, inspireerden een aantal nieu-

we professoren aan de faculteit — en voor het eerst ook de studenten — om een nieuwe weg in te slaan. Een evolutie die zal leiden tot de oprichting van de autonome faculteit Sociale Wetenschappen in 1971. Deze keer is de breuk duidelijker: de sociale wetenschappen ontdoen zich van hun katholieke sociaal-filosofisch keurslijf, en slaan de richting in van een moderne wetenschap. De maatschappelijke functie bestaat er voortaan in dat men zo wetenschappelijk mogelijk werkt, vanuit een combinatie van onderwijs en onderzoek. Dit brengt ook de indeling in departementen met zich mee: kommunikatiewetenschap, politieke wetenschap en sociologie.

De genoemde veranderingen worden ook weerspiegeld door datgene wat de universiteit vooropstelt als doel van de opleiding. Waar men zich oorspronkelijk als doel stelde een elite klaar te stomen om België in 'goede banen' te leiden, ligt de finaliteit nu in een specifiek beroep. De afgestudeerden worden kommunikatiewetenschapper, politieke wetenschapper of socioloog. Deze termen staan, volgens Gerard, voor gespecialiseerde functies in een complexe samenleving als de onze.

Men kan zich afvragen of dit laatste niet wat *wishful thinking* is van de sociale wetenschappers zelf. Afgestudeerden van deze studierichting hebben nog steeds een onduidelijk omschreven functie in de maatschappij, en vervullen al te vaak taken die niet aansluiten bij hun studies. Anderzijds is het ook betreurenswaardig dat vele

jobs waarvoor in principe sociale wetenschappers het best geplaatst zijn, naar andere afgestudeerden gaan.

Natuurlijk is het zo dat deze relatief jonge wetenschappen een enorme evolutie hebben doorgemaakt, waarbij de finaliteit van de studies ook verschoof. Toch zijn de verschillen op dit gebied misschien niet zo radicaal als ze op het eerste zicht lijken. Waar men oorspronkelijk mikt op een elite die leidinggevende taken in de toenmalige maatschappij op zich moest nemen, neigt de opleiding sociale wetenschappen ook nu soms al te veel naar een specifieke beroepsopleiding in het kader van de bestaande structuren.

Miskend

In het beeld dat heerst rond de sociale wetenschappen vormen instituties als politiek, ekonomie en godsdienst, om er maar enkele te noemen, de hoofdmoet. Dat wil zeggen, traditioneel worden deze studiedomeinen als zeer belangrijk beschouwd. Dat zijn ze in werkelijkheid natuurlijk ook, maar de sociale wetenschappers bestuderen ook andere, minder voor de hand liggende aspecten van het sociale leven. Wel moet gezegd worden dat de faculteit al heel wat stappen in die richting ondernomen heeft en nog steeds onderneemt. Toch worden deze 'populaire' items nog al te vaak miskend als legitieme onderzoeksdoelstellingen, en niet het minst door andere wetenschappers. Wanneer men zich in overdreven mate toespist op de technische aspecten van de traditionele instituties bestaat de kans dat sociale wetenschappers de aandacht voor een kritische studie van de samenleving uit het oog verliezen.

Hierop lijkt een krachtig antwoord van de sociale wetenschappers noodzakelijk, om te vermijden dat de stu-

dies zouden vernauwen tot een opleiding tot een soort 'technici van de welvaartsstaat'. Hun maatschappelijke rol mag niet gereduceerd worden tot hun bijdrage in de uitbouw en de verbetering van de welvaartsstaat. De historische schets van de sociale wetenschappen aan de KU Leuven die Gerard voorstelt, toont aan dat, in de mate deze studies onafhankelijker werken, zij méér kunnen zijn dan louter beleidsondersteunende social engineering.

Stef Jansen

Gerard, E. *Sociale Wetenschappen aan de KU Leuven 1892-1992*. Gepubliceerd als *Politika Cahier Nr 3* (een uitgave van *Politika-oudstudenten* en verkrijgbaar bij deze organisatie), 180 pag.

IMEXCOM TECHNOLOGY

Burgemeesterstraat, 3
3000 - Leuven
Tel : (0)16/223285 - Fax : (0)16/220485

You Need a Computer ?
For private or professional usage
The answer is simple :
- The BEST Price around -
- The BEST Service around -
Imexcom Technology
YOUR PARTNER

386 Sx 33MHz
1 Mb Ram geheugen
FDD 3.1/2 (1.44Mb)
HDD 42Mb
VGA Card TRIDENT 256Kb
VGA 14" Monochrome Monitor
Keyboard Extended 102Keys
2 Serials - 1 // - 1 Game
Mouse Micro. Comp.
Mouse Pad
Minitower or Desktop Case

Price : 2599,- BTW In.

IMEXCOM TECHNOLOGY

Tervoortestraat, 93
1040 - Brussel
Tel : (0)2/736756 - Fax : (0)2/7327879

Mouterij Dreyfus gesloopt J'accuse

De mouterij langs de Dijle in de Halve Straat — een zijstraat van de Mechelsestraat — wordt gesloopt. Dergelijke architecturale moord mag in dit land eigenlijk bijna geen verbazing meer wekken. Veto speurde naar het hoe en waarom van de sloop van dit industrieel-archeologisch erfgoed.

Met zijn zeven verdiepingen, dicht-gemetselde ramen en weelderige baksteenflora vormde de mouterij Dreyfus op zijn minst een opvallende verschijning. Van het gebouw gaat een soort dreigende fascinatie uit. Generaties fotografie- en architectuurstudenten zijn er inspiratie komen opdoen. Over enkele weken of zelfs dagen zal er van het hele kompleks geen muur meer overeind staan.

Veel informatie over de mouterij valt er trouwens niet te vinden. Bouwvragen vonden we niet terug en op het kadasterplan van 1829 was er nog niets te zien. Een eerste afbeelding vinden we echter al terug op een Barella-publiciteitskaart uit 1840, uit de collectie van Rik Uytterhoeven. Die publiceerde reeds eerder een boek over de Leuvense brouwerijen. Toen maakte de mouterij deel uit van de brouwerij 'de Witte Leeuw'. Over de architect is niets bekend. Wel is duidelijk dat het om een voor die tijd gigantisch gebouw gaat. De industriële revolutie was nog maar net begonnen, maar de konstruktie getuigt al van een doorgezet functionalisme. Bewijs van de ingenieuze bouwwijze is wel dat de mouterij meer dan honderd jaar gebruikt werd, met slechts lichte aanpassingen. De brouwerij werd in 1853 samen met het Oratoriënhof verkocht en later afgebroken. Later verrees er de meisjespeda Regina Pacis, het 'akwarium'. De mouterij bleef in gebruik en werd verkocht aan de Franse firma Dreyfus die de gebouwen in de jaren zeventig van deze eeuw verliet om zich in Herent te vestigen. Sindsdien staat het leeg, en levert het een uitzonderlijke biotoop waar zeldzame fauna en flora zich thuis voelen. De zakken mout liggen er slordig door elkaar en in een van de silo's bevindt zich zelfs een autowrak.

Funktionalisme

Over de bestemming van het terrein bestaan nog twijfels, maar reeds

in '87 werden plannen gemaakt om er terrasappartementen neer te zetten zoals er ook al aan de overzijde aan de Brouwersstraat te zien zijn. Dit initiatief bleef verder zonder gevolg, voor een eventueel volgend project zijn bepaalde beperkingen opgelegd: er moet gebouwd worden op de oever van de Dijle, zoals nu het geval is en het gebouw mag (moet) even hoog zijn als de mouterij. Verder is er de mogelijkheid om er een winkelcentrum in onder te brengen en moet het Dijlepad kunnen doorgetrokken worden. De hoofdfunctie van de nieuw te konstrueren gebouwen blijft echter de wooneigenheid. De nieuwe eigenaar, grootgrondbezitter Geens, zal in ieder geval gelukkig zijn met zijn stuk grond in het midden van een buurt die de laatste tijd geherwaardeerd wordt.

Hamer

Omwonenden reageren nogal lakoniek op de afbraak. De meesten zijn het erover eens dat een aantrekkelijk gebouw verdwijnt, maar zeggen erbij dat ze de gang van zaken in Leuven al gewoon worden. Veto ging aankloppen bij Stedebouwen en Monumenten en Landschappen. Daar blijkt dat er nooit een onderzoek geweest is naar de historische waarde van het gebouw noch een poging tot bescherming. Voor de aannemer is de zaak alvast duidelijk: het gebouw is rot, de verdiepingen zijn slechts 1,80 meter hoog, hergebruiken is onmogelijk geworden. Om verkrotting te voorkomen of om verkrotte gebouwen sneller te laten slopen, heft de stad trouwens een belasting op leegstaande gebouwen. Mede daarom zet men de hamer in het gebouw. Het stadsbestuur leverde trouwens al enkele jaren geleden een sloopvergunning af en dit zonder enig bezwaar. Niemand bekommert zich dus blijkbaar om dit gebouw.

Gebouwen die niet onmiddellijk een

bestemming vinden, moeten dus oplossen: de Leuvense sloopwoede spaart niets. De mouterij is niet het eerste brouwerijgebouw met een historische waarde dat verdwijnt, maar wel een van de laatste. Leuven vormt echter geen uitzondering in het pijnlijke industrieel-archeologisch dossier. In Brugge verdween onlangs een merkwaardige gistfabriek. SOS Brugge-toestanden krijgen we hier niet te zien, veeleer een totale opatie vanwege de verantwoordelijke overheden. Nachts kwam een studente architectuur enkele jaren geleden met een interessant voorstel op de proppen. Elisabeth

Boddez maakte in de vorm van haar eindwerk een alternatieve bestemming voor het oude gebouw met ware Centre Pompidou-allures. In haar ontwerp integreerde ze op een geslaagde wijze de bestaande gebouwen in een kunstakademie. Het project werd op het buurtcomitee gehoord en werd op het buurtfeest gepromoot. Het project was misschien utopisch maar toonde toch aan dat er met de mouterij wel degelijk iets aan te vangen viel.

Frederik Depoortere

Mouterij gesloopt, eko-taks omzeild

(foto Dieter Telemans)

Hoera

De faculteit Sociale Wetenschappen laat het hier niet bij. Het programma ziet er zo uit:
7, 14 en 21 januari: Buitenlandse Franqui-leerstool, Prof. H. Daalder (Rijksuniversiteit Leiden), *Politieke uitdagingen aan de vergelijkende politieke wetenschap*, Promotiezaal Universiteitshal.
29 januari, 1, 8 en 9 februari: Leerstoel Vlaamse Leergangen, Prof. C. Hamelinck (Universiteit Amsterdam), *Betekenis van de grensoverschrijdende kommunikatie in de arena van de wereldpolitiek*, Promotiezaal Universiteitshal.
2 februari: Doctoraat Honoris Causa van de Universiteit wordt uitgereikt aan Prof. N. Luhmann (Universiteit Bielefeld), Promotiezaal Universiteitshal.
24 april: Kollokwium "Scenario's voor de toekomst", met voorstelling boek en bijdragen van de drie departementen. Aula Maxima. (sj)

Individuele levenssfeer

Tot voor kort bestond er in België amper een wetgeving op de bescherming van de privacy. België was dringend toe aan zo'n wet. Het verdrag van Schengen dat onder meer de samenwerking tussen politiediensten regelt kan immers pas in werking treden als de staat een wet op de privacy en een controle-organ bezit. Deze wet heeft ook een aantal consequenties op het vlak van het doorspelen van adressen van studenten naar bedrijven.

Behalve enkele bepalingen over het briefgeheim, de wet op het Rijksregister en de wet op de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, bestond er niets. In juli 1991 werd dan het wetsontwerp van minister Tobback met betrekking tot de Bevolkingsregisters gestemd. Deze wet werd op 1 november 1992 van kracht en zorgde er voor dat gegevens over geboorte, huwelijk en overlijden niet meer door de stad doorgegeven mogen worden aan de pers. Onlangs werd in Kamer en Senaat een wetsontwerp van minister Wathélet "tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens" goedgekeurd. Binnenkort zou deze wet in het Belgisch Staatsblad moeten verschijnen en vooraleer alle uitvoeringsbesluiten rond zijn, zijn we wellicht al in 1994 aanbeland.

"De belangrijkste nieuwigheid aan deze wet is dat ze betrekking heeft op alle databanken. De bestaande bijzondere wetten met betrekking tot het Rijksregister, de Kruispuntbank, het Kieswetboek blijven wel bestaan, maar dit is zeker een ruimere wet dan de bestaande," zegt professor Paul Lemmens van de afdeling Privaatrecht (Rechtsfaculteit) en tevens lid van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die zal toezien op de naleving van de wet. De (nieuwe) wet verbiedt niet dat er bestanden van personen worden bijgehouden, maar stelt wel een aantal voorwaarden waaraan de bestanden moeten voldoen. Zo moet bijvoorbeeld de juistheid van de gegevens gewaarborgd zijn en de mogelijkheid bestaan voor de individuele persoon om de gegevens in te kijken

en te corrigeren. De persoon waarover gegevens in een bestand zijn opgenomen heeft ook het recht om de identiteit en het adres van de houder of de bewerker van dat bestand te kennen, alsmede de doeleinden waarvoor de verzamelde gegevens gebruikt zullen worden.

Kostprijs

De consequenties van de wet op de privacy zijn nog niet geheel duidelijk, mede door het feit dat de uitvoeringsbesluiten nog niet genomen zijn. Zo is het bijvoorbeeld nog heel vaag welke bestanden precies moeten aangegeven worden aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Wellicht worden heel wat verenigingen vrijgesteld van afgifte van een bestand. Indien elk regionaal tijdschriftje moet aangeven dat het een adressenbestand van zijn abonnees bezit, dreigt de Commissie overstelp te worden door tienduizenden aangiften. Belangrijker is echter de vaagheid omtrent het koppelen van gegevensbestanden. Bij raadpleging van verschillende databanken komt men uiteraard veel meer te weten dan bij consultatie van aparte gegevensbanken. Art. 21 van hoofdstuk VI van de wet op de privacy stelt: "De onderlinge verbanden, onderlinge verbanden of enige andere wijze van in relatie brengen van persoonsgegevens die het voorwerp zijn van verwerkingen kunnen, ter vrijwaring van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, worden verboden of geregeld op de wijze bepaald bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit, op voorstel of na ad-

vis van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer."

Kommercieel

De meeste bedrijven, banken en instanties die gebruik maken van adressenbestanden voor commerciële of andere doeleinden weten nog niet goed wat de consequenties van de wet zullen zijn. Ook op Studentenvoorzieningen wordt nagedacht hoe het in de toekomst moet met het doorgeven en verkopen van adressen aan fakulteitskringen en bedrijven. Nu geeft Studentenvoorzieningen zonder problemen adressen van studenten door aan presidia die de gegevens (naam en adres) gebruiken voor de ontvangstactiviteiten in het begin van het academiejaar en voor het samenstellen van het fotoboek. Ook voor administratieve doeleinden worden naam en adres doorgegeven aan bijvoorbeeld de Universitaire Parochie en Kringraad. Tenslotte krijgen de Alumni Lovanienses de naam en het adres van afgestudeerden, in geen geval de eksamenuitslagen. Ook wat betreft de sociale herkomst worden door de unief geen gegevens vrijgegeven, tenzij het voor een tesis dient. In dat geval is wel een genoteerd verzoek nodig en het onderzoek moet geleid worden door een hoogleraar. Tenslotte wenst Studentenvoorzieningen ook inzage in het onderzoek. Deze instanties krijgen de informatie van Studentenvoorzieningen meestal gratis, tenzij de aanvragers de gegevens op etikettes wensen. In dat geval wordt de kostprijs aangerekend.

Winstgevend

Voor commerciële doeleinden krijgt de universiteit natuurlijk ook heel wat aanvragen. Niet aan elke aanvraag wordt echter voldaan. Zo wordt er stevast informatie geweigerd aan repetitoraten (zie ook katern). De unief probeert er ook voor te zorgen dat er geselecteerde informatie wordt doorgegeven. Wanneer bijvoorbeeld een verzekeringsmaatschappij adressen vraagt van studenten die aan verschillende fakulteiten studeren, bekijkt Studentenvoorzieningen welke groep het meest relevant is voor dat soort verzekeringen. Studentenvoorzieningen kan dit omdat het altijd werkt met schriftelijke aanvragen, die duidelijke gegevens moeten bevatten over de doeleinden van de aanvraag. Elke vraag wordt dan ook *ad hoc* bekeken. Indien bedrijven adressen vragen om vakatures rond te sturen naar

(foto Dieter Telemans)

Wij waanden ons bij Veto weer even in de kinderjaren bij het aanschouwen van al dat schoons op de Leuvense kerstmarkt. Iets of wat aangeschoten kerstmannen en blijkbaar van nature uit scheefbekkende verkopers brachten ons een ervaring bij die in betere dagen transcendentiaal mocht genoemd worden. Micha Mara en kollega's deden met hun fonkelende gezangen niet alleen ons innerlijk heilig vuur branden. Nooit hadden we ook maar in de verste verte kunnen vermoeden dat het authentieke kerstvuur in deze apokriefe tijden nog zou ontvlammen, al had het dan eigenlijk meer weg van een hoop steengruis. Ontroerd werden daarop de redaktieleden gesmeerd om u muzikalerwijs een prettig kerstfeest en een behoorlijk 1993 toe te wensen. Kom dus op 31 december '93 niet klagen dat het weer eens flink misgelopen is, aan ons zal het niet gelegen hebben.

afgestudeerden, moeten die vakatures ook ingesloten zijn in de aanvraag.

Het tarief dat de unief voor die informatie aanreket, hangt af van de drager van die informatie. Wanneer de adressen op lijsten worden aangevraagd, wordt 1 fr per adres + 2.500 fr vaste kosten geteld, etiketten — wat in de meeste gevallen gevraagd wordt — kosten 1,5 fr + 2.500 fr kosten. Voor diskettes wordt 1fr per adres, 7.500 fr vaste kosten en 100 fr per diskette gevraagd.

Uiteraard kan de unief niet altijd voorzien dat er lekken zouden zijn.

Wel schijnt het te gebeuren dat bedrijven die adverteren in fotoboeken, als voorwaarde stellen dat ze de adressen krijgen. Zo'n fotoboek kan natuurlijk ook op andere manieren bij bedrijven terecht komen.

Het blijft de vraag of het wel helemaal geoorloofd is dat de studentenvoorziening KVHV elk jaar weer bij Studentenvoorzieningen de lijst van thuisadressen van nieuwe eerste-kenners weet te bemachtigen. Deze vereniging gebruikt deze lijst om een rekening te sturen naar de ouders die, veronderstellend dat het hier gaat om de zoveelste studiekosten, nietsvermoedend hun kinderen steunend lid maken van iets waar die studenten helemaal niet om gevraagd hebben. Daar veel studenten dat geld toch niet terug gaan vragen, betekent dit een behoorlijk winstgevende activiteit voor het KVHV.

Patrick Staudt

een hot-line met 3-suisse of een 06?

(foto Rob Stevens)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Zoals men vindt bij een vaste groep muzikanten 2 Naar tegenovergestelde kanten gericht — Meisjesnaam 3 Verkocht zijn eerstegeboorterecht voor een bord linzensoep — Houtige striuk — Voorzetsel 4 Niet echt — Drukdoende 5 Een edelgas — Waalse gemeente 6 Gelijkmatig — Pers. v.w. 7 Organiseert — Vod 8 Titaan — Pers. v.w. — Belgische rivier 9 Terroristische organisatie — Edelgesteente 10 Nederlandse provincie.

Verticaal — 1 Oprecht 2 Belgische gemeente — Groen land 3 Slag — Kluitenbreker — Bijwoord 4 Waterige oplossing van eterische oliën — Westvlaamse gemeente 5 Zangnoot — Ontleding, uiteenzetting 6 Plaats waar het tocht — Public relations 7 Bevredigd, doe ophouden — Schelle kreet 8 Zoogdier — Kenteken van IJsland — Russische rivier 9 Hoekzuil — Schijven 10 Levenspatroon en wereldbeschouwing samen beschouwd.

advertentie

Iedereen
op naar
Alpha copy

ALPHA COPY
Tiensestraat 79 - 83
3000 Leuven
Drukkerij - Offset
Tel. 016/22 56 01

Zoekertjes

- Ik nam afgestudeerd meisje in de rechten aan de RUG + 2 jaar bedrijfsconomie mee in autosport van Leuven naar Louvain-La-Neuve. Zij vertrekt voor 5 maanden naar India en Nepal. Ik zou haar na haar India-reis eens willen terugzien, maar ik vergat haar adres te vragen. Wie is zo welwillend mij haar adres te bezorgen? Tel. 016/23.89.28 Beloning verzekerde!
- Horloge gevonden op de Martelarenlaan, ongeveer twee weken geleden. Af te halen op redaktieadres, tegen beschrijving.
- Typen tesis, verslagen, briefwisseling. Kris Rosselle, Naamsestweg 130, tel. 20.70.77.
- Skuezee, maar die "beste Jo", was dat soms tegen mij? Jo. Zeg eens iets meer over mij of ik weet wie ik ben.
- Gratis schattige kleine katjes! Bel vlog naar Govaerts op 016/62.28.20 (na 18.00u)
- Kluzenaar wenst lieve beer hierbij een gel. verjaardag (een beetje te vroeg, maar kom) en ook vrolijke feestdagen. Hij vindt de beer trouwers nog altijd heel lief!
- De band tussen Psychologie en TW wordt definitief gesmeed: Maria Van Cleemput en Bart Van der Bruggen trouwen op vrijdag 18 december. Alle vrienden en sympathisanten zijn hartelijk welkom om 14u. in de Begijnhofkerk.
- Lesbiëncentrum vzw Labrynt organiseert regelmatig activiteiten en feesten, geeft een krantje uit met daarin informatie over activiteiten in Leuven en Vlaanderen, en doet aan onthaal. Inf. vzw Labrynt, Martelarenlaan 109, Kessel-Lo, tel. 25.55.67.
- Help! Woensdagnacht 9 december verloor ik mijn kodex in de Tienestraat

(buurt HDR). Kenteken: Klostikker. Wil de eerlijke vinder hem mij terugbezorgen? Beloning: prijs van een nieuwe kodex. Geert De Breucker, Ravenstraat 48/18. Ik wacht.

- Stokerij: aanwezig. Gezocht: proevers! Jeneveravond op do. 17 dec. in 2 PK'tje (Van Evenstraat).
- Voetballers van het 3de verdiep, wij zoeken: kamer met porto + bed + ontbijt. A. en G.
- Bobje, na regen komt zonneschijn. Wanneer wordt het volop zomer? Kom je dan nog eens te drinken. (Koffie is verbrand). Pitou-fan.
- De Leuvense Wetenschapswinkel helpt gratis non-profit verenigingen die nodig hebben aan degelijk wetenschappelijk onderzoek door hen in contact te brengen met de juiste onderzoekers en studenten binnen de universiteit. Bereid een handje toe te steken? Contacteer ons! Naamsestr. 96, lokaal 03.06, tel. 20.54.41.
- Liefste seppetiezeke, welkom terug thuis! Ik ben blij dat we terug samen zijn en 'k hoop voor héél lang! Ik heb je gemist, schattekje en 'k zie je enooooorm

Tikwerk - Tekstverwerking - Vertaling
 Uitgeprint en/of op diskette
 Tel. 016/26.06.58
 Fax 016/251760

- graag! Liefs van je nummertje 9.
- Moos fuif! I'm X tvv Objektief 479 917. Zaal Rumba.
- Kukelekuu! Kukelekuu! Gelukkige verjaardag Sophie!
- Kamer te huur van Jan. tot Pasen. Craenendonck 17, Leuven. Bel: 03/457.21.08
- Kamer te huur, onmiddellijk vrij, gelegen in de Ravenstraat, 5000 fr (inkl. kosten), gem. douche en keuken. Tel. 20.61.05 (tss. 18 en 19u)
- Wim! (Ja, jij Winnie!) Let op! Hier komt er een! Ja! Dat was 'm... Bibi & Bibi.
- UDPS, I'm back, indien 8 zetten gedaan P3x04. Indien meer, sein andere zetten door, JDM.
- Waar heb je het toch over, BB? Met Koning c8-b8 hoop ik me alvast van een slachting te vrijwaren. BOK.
- Hallo Flip, Zak en computerfreak-kopel. Aangenaam verrast! 'n kwestie van die saai Vetozoekertjes wat op te vrolijken, hé! Nancy.
- Pieter Coutereelstichting vzw, homo-lesbiëncentrum, Tiensevest 58, tel. 23.63.27. Onthaal: ma. 18-20u, za. 15-18u of na telefonische afspraak. Klub: elke dag vanaf 21u. Elke dinsdag grote fuif! Jongerenkafé wo vanaf 21u. Info voor vereniging, klub of school: schrijf of telefeoneer ons!
- Brief zoekt baasje! Ilse Scheers kan het kleinoud komen afdalen in de Vlaamingenstr. 9.
- K., twee keer 's zaterdag, laat het geen gewoonte worden! Toch nog gefeliciteerd. de man die van Beverly Hills walgt

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminaries, evenementen, optredens, feesten en TD's

NIEUW : LCD - VIDEOPROJECTOREN
tel. 016/201.301

MAANDAG

- 20.00 u GESPRESKAVOND 'Repressie-kollaboratie- amnestie' door de historici Walter Luyten (eks-senator) en Bruno De Wever (auteur), in aud. Zeger Van Hee, De Valk, org. VU (VVD)-Jongeren KUL.
- 20.00 u KONCERT Muziek van L. van Beethoven en F. Schubert door het Nieuw Belgisch Kamerorkest olv Jan Caeyers. Met Anner Bijlsma (cello), Vera Beths (viool) en Stanley Hoogland (pianoforte), in PDS, toeg. 550 tot 100, org. Het Nieuw Belgisch Kamerorkest.
- 20.00 u POEZIE Start Engelse boekenweek met als gastspreekster Phil Korsak die voorleest uit eigen werk: 'At the Start... Genesis made new', in P. Coutereelstraat 76, toeg. 50, org. Europees Poeziecentrum 'De Zevenslapers'.
- 21.00 u FILM 'Terminator 2' van James Cameron, in het Stuc, toeg. 150/100.
- 21.00 u VERGADERING Milieuraad 't Stuc (2de verd.)

DINSDAG

- 14.00 u VOORDRACHT 'L'évolution interne en Russie', in aud. A. 01.14, Vlamingenstr. 83, org. Sociale Wetenschappen.
- 16.30 u FILM 'The miners of Bolivia', documentaire binnen het Anthropological Film Event, in PSI 02.51, toeg. gratis, org. Studenten Anthropologie ism Prof. R. Devisch.
- 17.30 u FILM 'The bamboo curtain falls', documentaire binnen het Anthropological Film Event (boeddisme, politieke antropologie, heerschappij, akkulturatie), in PSI 02.51, toeg. gratis, org. Studenten Anthropologie ism Prof. R. Devisch.
- 18.20 u FILM Documentaire over het Belgisch kolonialisme in Afrika: 'De Vrijheren van het woud' van H. Brands (1958), in PSI 02.51, org. Studenten Anthropologie ism Prof. R. Devisch.
- 19.35 u FILM 'To the beginning... the pacific 'Man on the Rim': the first steps/hunters and gatherers: een diachronisch overzicht, in PSI 02.51, toeg. gratis, org. Studenten Anthropologie ism Prof. R. Devisch.
- 20.00 u POEZIE 'Engelse dichters en de verdwijning van God', voordracht door Prof. Herman Servotte in het kader van de Engelse boekenweek, in P. Coutereelstr. 76, toeg. 50, org. Europees Poeziecentrum De Zevenslapers.
- 20.15 u BIJEENKOMST Open Bijeenkomst van Groene Studenten, in Jan Staasstraat 2.
- 20.30 u KONCERT Philip Walker Bluesband, in De Blauwe Kater.

ALFA

15/12 om 20.00 u: Kaas- en bieravond. 16/12 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Permanente. 17/12: Pita-avond, in Fakbar LW.

EKONOMIKA

15/12 om 20.00 u: Zigeunernacht, in Thier. 17/12 om 21.00 u: Schaatsbaan-TD, op Schaatsbaan Haasrode.

EOOS

15/12 om 20.00 u: naar 'De Notenkraker', in Stadsschouwburg. 17/12 om 10.00 u: speciale fotoboekpermanente, in Fakbar L&W. 17/12 om 22.00 u: Kerst-TD, in Rumba. 17/12 om 22.00 u: Voetbal heren Eoos-Chemika, in Sportkot.

KATECHETIKA

16/12 om 19.30 u: Kerstviering, in H. Geestkollege. 16/12 om 20.30 u: Kerstfeest, in Pauskollege.

KLIO

14/12: Feestweek: Schaatsen, in Haasrode. 15/12 om 18.30 u: Feestweek: Kerstfeest, in Isol. 15/12 om 23.00 u: Feestweek: Kerst-TD, in Rumba. 16/12 om 20.00 u: Feestweek: Film: Elektra, in MSI. 16/12 om 22.00 u: Feestweek: film: Fievel goes West, in MSI. 17/12 om 21.00 u: Feestweek: gokitavond.

AGENDA

valuas

door Maud Vermeire

- 20.30 u LEZING 'Zin en onzin van ontwikkelingsamenwerking' door Dirk Barrez (Panorama, BRTN), in Huize Karibu, F. Lintstr. 150, toeg. gratis, org. Student Aid Leuven.
- 20.30 u TONEEL Stan 'Ernst', Viktoriiaanse humor naar 'The Importance of Being Earnest' van Oscar Wilde, in het Stuc, uitvoerkocht. (zie ook artikel)

WOENSDAG

- 13.00 u KONCERT 'Levente Kende', piano-recital rond werk van Schubert, Skrijabin, Van Hove en van Beethoven, in Gotische Zaal Stadhuis, toeg. gratis, org. Kultuurcommissie KU Leuven ism afd. Muziekwetenschappen.
- 14.00 u FILM 'Pallietier' (1975), fabel van R. Verhavert, in Boekhandelstr. 9, org. Vlaams Filmmuseum en -archieef.
- 18.00 u LEZING Anouche Adams, Incest 'hoeft' niet levenslang te zijn, in Grote Aula. Konferentietyklus 'Kinder- en jeugdpsychiatrie en maatschappij' (zie ook voorbeschouwing op de achterpagina)
- 18.15 u FILM 'Kerstviering, in Begijnhofkerk, org. UP.
- 20.00 u FIERING 'Cruel Horizion' (1989), avonturenfilm van G.L. Thijs, in Boekhandelstr. 9, org. Vlaams Filmmuseum en -archieef.
- 20.00 u HAPPENING Medewerk(st)ersreceptie, met de video van het overwinningfeest, in Mala Ibrahim, Damiaanplein 10, org. Objektief 479 917.
- 20.00 u POEZIE Voordracht Engelse poëzie door leden van de Literaire kring van de Europees Gemeenschappen, in P. Coutereelstr. 76, toeg. 50, org. Europees Poeziecentrum De Zevenslapers.

PEDAGOGIE

17/12: Jeneveravond, in 2PK'tje.

POLITIKA

14/12: Start 'De Deftige Dagen'. 14/12 om 20.00 u: Deftige Dagen (Studenten PolitSoc zijn de ganse week deftig gekleed): Proffenkwis, in MTC. 14/12 om 22.30 u: Deftige Dagen: Processie van MTC naar Politika Kafé. 14/12 om 23.00 u: Deftige Dagen: Receptie, in Politika kafé. 15/12 om 14.00 u: Deftige Dagen: Bridge, schaa-k en jaren '20- namiddag, in Politika kafé. 15/12 om 21.00 u: Deftige Dagen: uithuwelijksritueel, in Politika kafé. 15/12 om 21.00 u: Deftige Dagen: Ekspo-litika, boven Politika kafé. 15/12 om 22.30 u: Deftige Dagen: Bluesoptreden, in Politika Kafé. 16/12 om 16.00 u: Deftige Dagen: Stiljdansen, in Meisjescentrum. 16/12 om 20.00 u: Deftige Dagen: Deftig concert met oa studenten. 16/12 om 22.00 u: Deftige Dagen: Bodega, boven Politika kafé. 17/12 om 15.00 u: Deftige Dagen: schermen, in Sportkot. 17/12 om 18.00 u: Deftige Dagen: deftig diner met verrassing, in Alma. 17/12 om 21.00 u: Deftige Dagen: deftige fuif, in Lido.

PSYCHOLOGISCHE KRING

14/12 om 20.00 u: Cultuurvergadering, in PSI 00.14. 14/12 om 20.30 u: Raad van Bestuur Shrink, in Kringlokaal. 15/12 om 20.30 u: Ok-vergadering, in Kringlokaal. 15/12 om 21.00 u: Prepreselectie interafakultair songfestival, in Shrink. 16/12

- * Aan een typische, drukbezette Gandalf: is 'Mike' goed voor Pooky?
- * Ook in 1993 wordt gestart met een nieuwe gitaarkursus. Groeplessen: 8 lessen voor 1000 fr. Ook individueel mogelijk. Voor beginners (akkoordend, aanslag, liedjes) en gevorderden (tokkels, initiatie-Blues,...) Geïnteresseerd? Geert W. Tiensestweg. 21. Tel. 22.65.93.
- * Dit wordt je eerste echte fuif voor hetero's, homo's, lesbo's, bi's en alle anderen! Op 16/12 in de Albatros (20u).
- * Zit je in een herfstdepressie of ben je gewoon verliefd op iemand van je klas (zelfde geslacht)? Dan onthalen we je elke dinsdag, 20-23u., Minckelersstr. 47C (20.06.06), De Roze Drempel/Labrynt.
- * Lies, 't was inderdaad 'leuk nieuws' op 23/11. Hij is geweldij! Kus, G.
- * Ski-reis? Nog enkele plaatsen! 8-17 januari (Z-Tirol), 13.900 fr - all in! Info: Ridderstr. 225 (Fabiënne Verhaeghe)
- * Bobje, Wanneer raakte ik mijn onschuld kwijt? Bij de wilde bloemen? Pitou.
- * Op zoek naar een boeiend onderwerp voor je tesis, paper of seminariewerk ivm milieu, huisvesting, feminisme, ruimtelijke ordening of welzijnswerk? Mischiënne heeft de Leuvense Wetenschapswinkel iets voor jou! Naamsestr. 96, lokaal 03.06, tel. 20.54.41.
- * Héél braaf zijn, hoor! Anders krijgt je geen boektales tegen uw kop (met als inhoud: het zijnde der zijnden, überhaupt). Dag vriend!
- * Raadseltje: heeft rood haar, lachend gezicht en zit soms in Alma 1. Wie is het?
- * We wensden ons kerstekindje Karen al een toffe verjaardag. Karel en Dieter
- * De appendiks D van de uitgebreide IBM-tekenset. In de tabel staat de ASKII-kode links als decimaal getal en midden als hexadecimaal getal. Rechts staat het bijhorende teken: 24 18 11; 126 7E -; 254 FE -
- * Kilewatch watch watch. Joris
- * Wie heeft er die k in ASKII geflapt? Hans

- 20.00 u VERGADERING STeR-vergadering, in lokaal 11, Mala Ibrahim, Pater Damiaanplein 10, org. Studenten tegen Racisme.
- 20.30 u TONEEL Stan 'Ernst', Viktoriiaanse humor naar 'The Importance of Being Earnest' van Oscar Wilde, in het Stuc, uitvoerkocht. (zie ook artikel)
- 22.00 u FUIF Roze drempel fuif (voor lesbo's, homo's, bi's, hetero's en alle anderen), in Albatros, Brusselsestraat, org. Roze Drempel.
- 22.00 u JAZZ Jazz-koncert met Stefan Bracaval (fluit), Paolo Lovri (elektrische gitaar), Adrien Verderame (drums), Bart Zegers (kontrabas) in Tir Na n'og (eks-Cambridge Arms), Ladeuzeplein 31, toeg. gratis.

DONDERDAG

- 20.30 u KONCERT Het Leuvense Universitair Koor olv An Dejans brengt a capella religieuze koormuziek van vroege barok tot hedendaagse componisten, in St.-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof, toeg. 120, org. Leuvense Universitair Koor vzw.
- 20.30 u TONEEL Stan 'Ernst', Viktoriiaanse humor naar 'The Importance of Being Earnest' van Oscar Wilde, in het Stuc, uitvoerkocht. (zie ook artikel)

VRIJDAG

- 20.00 u KONCERT Vokale en instrumentale Ensembles van het Lemmensinstituut olv Erik Van Nevel, in Concertzaal Lemmensinstituut, toeg. 150, org. Concertvereniging van het Lemmensinstituut.
- 20.00 u POEZIE 'Hedendaagse visie op de Engelse poëzie' en lezing uit de bundel 'Mother of Battles' door de dichter Michael Hulze, in P. Coutereelstr. 76, toeg. 50, org. Europees Poeziecentrum De Zevenslapers.
- 20.30 u KONCERT Leuvense Vokale Ensemble Pro Arte olv Roger Vandenhouven, in Abdijker Vlierbeek, Kessel-Lo, toeg. 250/200, org. Trepunt Vlierbeek en Landelijke Gilde Vlierbeek.
- 22.00 u FUIF Scorpio fuif, in Zaai Corso, org. radio Scorpio.

ZATERDAG

- 20.00 u KONCERT Gevarieerde kerstliederen door de Trinidad Singers en het Leuvense Meisjeskoor olv N. Bogaerts, in Kerk O.L.Vrouw-Middellares, Diestsevest 117, toeg. 200, org. Leuvense Meisjeskoor.

om 20.00 u: Kringvergadering, in PSI 00.14. 17/12 20.30 u: Jesus Christ Superbirthday-party, in Shrink.

ROMANIA

14/12 om 20.00 u: Dessertavond, in Isol. 14/12 om 22.00 u: Fuif, in Rumba. 15/12 om 20.00 u: Italiaanse Avond voor licenties, in Oratorienhof.

VRG

16/12: Kerst-TD.

VTK

14/12 om 20.00 u: Barbarakantus, in Thier, ink. 150/250. 15/12 om 12.00 u: Voorverkoop Revue, in Alma. 15/12 om 20.00 u: Revue, in Stadsschouwburg. 16/12 om 20.00 u: Revue, in Stadsschouwburg. 17/12 om 20.00 u: 20-frankavond, in RC. 17/12 om 20.00 u: Revue, in Stadsschouwburg.

WINA

14/12 om 20.00 u: Presidiumvergadering. 15/12 om 19.00 u: OWG-vergadering. 16/12 om 19.00 u: Wina's eerste Kerstnacht (19.00u): Koud Buffet; 21.30u: de eerste mirakelen van het kindeke Jezus; 22.30u: Het Huis van Wina; 23.30: Kerstnacht; bar doorlopend geopend, in RC, ink. 300/350.

Incest moet in de eerste plaats bespreekbaar worden

Om theorie en praktijk van de psychiatrie dicht bij elkaar te brengen, organiseert professor Karel Pyck — als kinderpsychiater verbonden aan de KU Leuven — drie konferenties door 'ervaringsdeskundigen': mensen die praktijkervaring hebben met een of ander probleem uit de kinderpsychiatrie — als patiënt of als hulpverlener. Deze week vertelt Anouche Adams, auteur van het boek 'Ik was een vrolijk kind' over haar incestervaring. Veto sprak met professor Pyck over het taboe dat in onze maatschappij nog steeds rond incest hangt.

Incest onderscheidt zich van andere vormen van seksueel geweld doordat het zich afspeelt binnen het gezin. Niet een onbekende, maar de vader, broer, grootvader of oom is de pleger van het seksueel misbruik. In sommige gevallen kan het ook de moeder zijn die haar kind misbruikt. Mannelijke slachtoffers hebben het vaak moeilijker om de gevolgen van incest-ervaringen te verwerken omdat het voor hen vooral zeer verwarrend is om de seksuele betrekkingen te ondergaan. Pubers hebben het vaak onder elkaar over 'vrijen met een vrouw', maar als een jongen dan met zijn moeder 'vrijt' voelt hij dat er toch iets niet in de haak is. Daarbij komt nog dat jongens het vaak moeilijker hebben met het uiten van hun gevoelens. Ook partners van incestslachtoffers hebben veel wat problemen. Ze worden tweedeplassenslachtoffers genoemd. Het incestverleden van hun vrouw/man drukt op de (seksuele) relatie. De partner loopt het gevaar het slachtoffer te fel te beschermen. Hij wil het slachtoffer helpen, maar staat vaak, net als het slachtoffer zelf, machteloos. Deze machteloosheid veroorzaakt verdriet, angst en woede.

Laster

Veto: *Gezinnen waarin incest voorkomt zijn in de regel geen marginale families: de ouders functioneren vaak heel gewoon op sociaal vlak. In hoeverre bemoeit dit de bespreekbaarheid van het probleem?*
Pyck: «Naarmate de man zich maatschappelijk gaat valoriseren en een maatschappelijk belangrijke functie heeft is het inderdaad des te ongelofwaardiger dat hij incest pleegt en dit feit alleen maakt de kans dat het misbruik bekend wordt miniem. Zo was er in Amerika een gerespecteerde dominee, die voor duizenden mensen preekte tegen incest en seksueel geweld en pleitte voor strenge straffen als onphanging...tot uiteindelijk toch uitkwam dat hij zelf ook incest pleegde.»

«Zo'n gezin lijkt naar buiten toe stabiel. Degene die de incestpleging naar buiten brengt verstoort het prekaire evenwicht. Degene die het evenwicht verstoort wordt de zondebok en wordt als gek beschouwd. Hoe meer hij/zij erover praat hoe 'gekker' hij verklaard wordt. Daardoor komt het dat zo'n situatie jaren kan blijven aanhouden, soms zelfs 15 jaar of meer.»

Veto: *Naast de vader als incestpleger is er de moeder die zich voortdurend in het gezin bevindt en toch onmogelijk blind kan zijn voor wat zich onder haar dak afspeelt?*

Pyck: «Over het algemeen heeft de moeder wel vermoedens omtrent de incestpleging, maar zij wil het niet zien. Zij moet al in een sterke positie staan om iets te ondernemen, want wat zijn de gevolgen? Als de man ontkent, gebeurt er niets en blijft de afschuwelijke situatie bestaan. De volgende stap is dan dat de vrouw als paranoïde beschouwd wordt. Zij zou dingen zien die er niet zijn. Haar fantasie slaat op hol. Blijft ze toch volhouden dan zal ze juridische stappen tegen haar man moeten ondernemen. Vaak krijgt ze dan nog een proces voor laster, als de man een advocaat onder de arm neemt. Bekent hij of wordt de incest bewezen dan belandt hij in de gevangenis en aan wat een maatschappelijke druk wordt het gezin dan wel niet blootgesteld? Dat loopt dan vaak uit op een echtscheiding, een onherstelbare breuk, financiële problemen...»

Getuigenis

Veto: *Enkele jaren geleden benadrukte de overheid met een campagne dat in het aangeven van kindermishandeling burens, leraars en anderen een belangrijke rol spelen. Kan het engagement van de maatschappij geen preventieve rol spelen?*

Pyck: «Het probleem van aangifte en opvang bestaat algemeen, bij alle vormen van seksueel geweld. Ik kan daarbij voorbeelden uit de praktijk geven. In de zomer van 1991 rijdt een vrouw in haar auto langs een landelijke weg in de Noorderkempen. Plots ziet ze twee meisjes van 14 à 15 jaar met de kleren van het lijf getrokken: ze waren verkracht. Die dame brengt hen naar het kamp waar ze verbleven en de reactie van de kampeleider is: 'Niet huilen, flinke meisjes zijn!' De kampeleider wil er de rijkswacht niet bijhalen om de goede naam van de organisatie niet te besmetten.»

«Het lijkt mij dat de maatschappij opnieuw blinder is geworden voor zulke dingen dan vijf jaar geleden. Het probleem is ook dat de opvang

vaak op een verkeerde manier gebeurt: men vertrekt van een ongelof over de situatie. Zo was er een geval waarbij drie meisjes van tien jaar misbruikt werden door een buurman. Die meisjes worden in een gesprek dan gekonfronteerd met die man. Hij beweert natuurlijk dat die meisjes fantaseren. Twee van hen klappen volledig dicht door de druk waaraan ze worden blootgesteld. Alleen de derde had de kracht om vol te houden en dit waarschijnlijk omdat zij iets verderaf woonde en niet dag in dag uit met de man gekonfronteerd werd.»

«Dit is volgens mij de kern van de zaak: het antwoord van de maatschappij op de vraag 'Wiens probleem is het' is dat het niemands probleem is. Iedereen schuift het weg. En het kind zelf staat in een ongelofelijk zwakke positie. Samen met het seksuele geweld, wordt het kind meestal immers ook geïndoktrineerd: 'Als je iets zegt gaan er erge dingen met je gebeuren.' Daarnaast weet het kind — zeker als het nog heel jong is — vaak niet in hoeverre een incestueuze relatie al dan niet normaal is.»

«Ik stel me ook vaak vragen over de houding van leraars en ander schoolpersoneel. In een aggregatieopleiding wordt te weinig nadruk gelegd op de bredere maatschappelijke functie van het onderwijspersoneel. Als zij symptomen van kindermishandeling of incest opvangen mogen zij hiervoor hun ogen niet sluiten.»

Veto: *Het professionele hulpverleningssysteem gaat hier ook niet vrijuit. Slachtoffers klagen ook over een gebrek aan interesse langs deze kant. Heerst er zelfs hier nog een taboe?*

Pyck: «Ook bij hulpverleners is er te veel onbegrip. Ik wil hiervoor even teruggaan naar Freud. In 1896 hield hij een lezing waarin hij het had over vormen van seksueel misbruik waaronder incest. Hij was de eerste om het probleem te onderkennen, maar de volgende maanden kreeg hij geen enkele patiënt meer op zijn consultatie. (Voor de Weense burgerij, die bekend stond om haar burgerlijke hypokrisie, was spreken over incest nog een groot taboe, nvdr) Iedereen liet hem links liggen tot hij na enkele maanden hij op zijn woorden terugkwam: hij 'bekende' zich vergist te hebben. Waarschijnlijk was zoiets als incest louter fantasie. Vele therapeuten zijn in dit denkkader opgeleid: of hetgeen de patiënt vertelt nu echt is of fantasie heeft geen belang. Als men bij zo een psychiater terecht komt kan men nooit geholpen worden want er is geen vertrouwen. Pas de laatste tien jaar heeft men dit probleem werkelijk herontdekt. «Daarbij spelen de getuigenissen van mensen die het echt hebben meegemaakt — zoals Anouche Adams — een belangrijke rol. De hulpverlener heeft hier nochtans een cruciale taak, hij moet ervoor zorgen dat het kind niet als de zondebok wordt beschouwd, hij moet het slachtoffer in bescherming nemen bij de bekendmaking van de incest.»

Positief

Veto: *Ook het juridische systeem lijkt hier weinig oplossingen te kunnen bieden. Moet of kan een oplossing gezocht worden binnen het gezin zelf?*

Pyck: «Aan de wetgeving kan zeker heel wat verbeterd worden. Gaat het om een kind beneden de 14 jaar, dan is het ook pedofilie. Het wordt dan een Assisenzak waaraan veel rechtvaardigheid wordt gegeven in de pers. Kan de moeder het kind niet opvangen, dan komt de vader in de gevangenis terecht en het kind in een instelling: daar heeft het kind ook niet om gevraagd.»

«Of men binnen het gezin kan werken hangt af van de situatie. Als de incest blijft duren, dan moet het kind wel weggehaald worden. Dit is eveneens het geval als er naast de incest ook sprake is van verwaarlozing. Het kind moet hoe dan ook altijd in bescherming genomen worden. Uiteindelijk hangt veel ook af van de relatie met de moeder.»

Veto: *Vaak zijn incestplegers in hun jeugd ook verwaarloosd of seksueel misbruikt geweest. Komen we zo in een vicieuze cirkel van maatschappelijk slecht functionerende mensen terecht?*

Pyck: «Enigszins wel. Zo was er in Enschede een tijd geleden een jongen van 12 jaar die 200 kinderen seksueel misbruikt had! Toen ik dat verhaal hoorde wist ik dat het niet anders kon of deze jongen was zelf ook seksueel misbruikt geweest. Hij heeft zijn machteloosheid ervaren en vanaf 12 jaar gaat hij zelf in de rol van de machtige zitten die kinderen tussen drie en zeven misbruikt. Die jongen heeft onmiddellijk bekend. Zo kan het probleem zich voortzetten. Een deel van de kinderen slaagt erin het probleem goed te verwerken, een ander deel niet. Ze kunnen er niet over praten en dus blijft het hun probleem en slagen ze er niet in een normaal leven op te bouwen. Ook Anouche Adams slaagde er pas op 40-jarige leeftijd in haar probleem bespreekbaar te maken. Daarvoor kon ze geen goede vrouw zijn voor haar man, geen goede moeder voor haar kinderen. Ze was psychisch zo in nood dat ze als mens niet normaal kon functioneren. Toch is haar boodschap uiteindelijk positief.»

Toegankelijk

Veto: *In de pers worden rechtszaken over incest en kindermishandeling breed uitgesmeerd. Heeft die vaak sensationeel gerichte berichtgeving geen negatieve invloed op de sociale aanvaarding van het probleem?*

Pyck: «De pers heeft een belangrijke rol te vervullen in het doorbreken van het taboe rond incest, omdat zij het publiek kunnen sensibiliseren. Die publieke opinie oefent op haar beurt dan weer druk uit op de politici. De pers is tot hertoe duidelijk te laks en te weinig kritisch. Een frappant voorbeeld is de zaak van de twee vermoorde meisjes. Een Nederlands psychiater die de moordenaars enkele maanden observeerde schreef in zijn rapport een vreemde conclusie.

De moordenaar ontwikkelde een persoonlijkheidsstoornis vanaf het moment dat zijn stiefdochter met wie hij een incestueuze relatie had hem verliet! Het meisje dat door haar echte vader reeds misbruikt werd, zou haar stiefvader zeer uitdagend benaderd hebben. Deze stelling werd bijna letterlijk en zonder bedenkingen in de Belgische pers overgenomen. Zo wordt het slachtoffer opnieuw in de rol van de zondebok geduwd. Het lijkt alsof zij door het stopzetten van de incestueuze relatie de oorzaak is van haar vaders persoonlijkheidsstoornis. Was hij daarvoor dan volledig normaal, terwijl hij incest pleegde? Zo'n stoornis ontwikkelde je trouwens niet op 33 jaar, die bestaat al veel langer!»

Veto: *Het domein van de kinder- en jeugdpsychiatrie is heel ruim. Waarom juist de keuze voor incest als tweede deel van de conferentiecycclus?*

Pyck: «De vraag komt eigenlijk vanuit de studenten zelf, via een kleine enquête die we vorig jaar uitvoerden. Er bleek een vraag naar alternatieve vormen van lesgeven en vooral rond incest bleek er veel interesse. Met het plan Dillema's vallen een aantal lesuren weg en ik denk dat dit een van de activiteiten is die dat perfect opvangen. Het is geen kollege maar minstens even verrijkend. Het is enorm belangrijk dat de studenten beseffen wat incest voor iemand betekent. En ik heb geleerd dat niemand dat beter kan verwoorden dan een incestslachtoffer zelf.»

«Daarnaast is het voor die mensen ook heel waardevol dat ze hun problemen kunnen vertellen. Ze kunnen hierdoor meehelpen aan het doorbreken van het taboe en het leed van andere slachtoffers verzachten. Dat helpt hen bij hun eigen verwerking. En studenten zijn hierbij een zeer geïnteresseerd en toegankelijk publiek.»

Karen De Pooter

Anouche Adams, auteur van het boek 'Ik was een vrolijk kind' spreekt over 'Incest hoeft niet levenslang te zijn', op woensdag 16 december om 18u in de Grote Aula.

De pers heeft een taboedoorbrekende rol.

foto Karen de Pooter